

Actieplan Weerter Routekaart Energietransitie 2021-2022

Versie 2020-11-05

Samenvatting

Energietransitie

Er is sprake van een energietransitie. Een radicale verandering van de huidige energievoorziening die de samenleving zal veranderen. Een transitie laat zich niet organiseren of plannen. Veranderingen creëren ook mogelijkheden. Het besef is er dat de energietransitie niet geforceerd wordt uitgevoerd omdat het is opgelegd, maar dat het een middel is om Weert “eerlijker”, “kansrijk” en “groener” te maken. Daarom wil de gemeenteraad voortvarend aan de slag gaan en heeft de ambitie gesteld om in 2040 energieneutraal te zijn. Deze ambitie gaat verder dan wat de klimaatwet voorschrijft. Binnen de invloedsfeer van de gemeente wordt met dit actieplan richting gegeven aan de lokale transitie.

Een transitie gaat gepaard met onzekerheden. Afhankelijk van een complexe samenhang van factoren zal er ergens in de toekomst een omslagpunt liggen. Door reflectieve monitoring in de beleidscyclus op te nemen wordt de organisatie in staat gesteld om te anticiperen op de ontwikkelingen in de uitvoering, en tijdig bij te sturen zodat kernwaarden gerespecteerd blijven en de ambitie in beeld blijft. Zo wordt ondanks de complexiteit en onzekerheden regie gehouden op de transitie en kan gestuurd worden volgens de gewenste visie:

“De lokale energietransitie maakt de Weerter samenleving eerlijker, kansrijk en groener”

Doelen

Dit Actieplan Weerter Routekaart Energietransitie 21-22 beschrijft de instrumenten die gezamenlijk moeten gaan leiden tot het behalen van de doelstellingen zoals beschreven in de Routekaart Energietransitie. Voor 2030 hebben we ons in Weert ten doel gesteld om een reductie van 4500 TJ naar 2500 TJ elektriciteit te behalen. Dit doen we door panden te isoleren en hen klaar te maken voor de overgang naar een andere warmtebron dan aardgas: panden zijn dan aardgasvrij-proof (doel 1). Ondertussen ontwikkelen we kennis over nieuwe energiebronnen en maken we plannen over de manier waarop de panden van het gas af zullen gaan (doel 2). Daarnaast zorgen we ervoor dat we binnen de gemeentegrenzen hernieuwbare elektriciteit opwekken (doel 3). Tevens dringen we het gebruik van fossiele energie in de Weerter mobiliteit significant terug (doel 4).

Uitgangspunten

Uitgangspunten waaraan alle instrumenten moeten voldoen zijn beschreven in de Weerter Routekaart Energietransitie, namelijk EERLIJK, KANSRIJK en GROEN. Alle voorgestelde instrumenten zijn aan deze uitgangspunten getoetst.

Focuspunten 21-22

Niet alles kan tegelijk aangepakt worden. De energietransitie is een proces van veranderingen. Veranderprocessen gaan geleidelijk en kosten tijd. Bovendien is de capaciteit nog ontoereikend. Ook zullen doelen niet ineens gerealiseerd kunnen worden, maar wordt middels diverse tussenstappen gewerkt aan de einddoelen. In dit Actieplan ligt de focus voor 2021-2022 op de bijdragen aan de doelen 1 en 3 (aardgasvrij-proof en energieopwekken). Dit wil niet zeggen dat er geen aandacht is

voor de doelen 2 en 4, hiervoor gaan we vooral slim kijken wat nu al mogelijk is binnen beschikbare middelen en capaciteit.

Instrumenten

De voorgestelde instrumenten zijn noodzakelijk om de doelen te behalen. Om de onderlinge samenhang tussen de instrumenten duidelijk te maken zijn de instrumenten toegeschreven aan een aantal doelgroepen. De rol van de gemeente kan per instrument anders zijn. De gemeente heeft een (mede) uitvoerende, onderzoekende of ondersteunende rol. Per instrument is de rol van de gemeente aangegeven. Zie hiervoor het begin van hoofdstuk 2.

1. Instrumenten ten behoeve van inwoners
2. Instrumenten ten behoeve van bedrijven
3. Instrumenten ten behoeve van de gemeentelijke organisatie
4. Instrumenten ten behoeve van sociaal maatschappelijke transitie, communicatie en gedragsverandering.
5. Instrumenten ten behoeve van beleidsmatige en technische energietransitie

De instrumenten zijn stuk voor stuk op hoofdlijnen beschreven. Zie hiervoor de tabellen in hoofdstuk 2. Deze tabellen geven aan wat de bijdrage van de instrumenten is aan de gestelde doelen, hoe zij op een eerlijker, kansrijke en groene manier bijdragen aan de energietransitie, wat de kritieke prestatie-indicatoren zijn waaraan gemeten kan worden, of de instrumenten effectief ingezet zijn en er is aangegeven wat de kosten zijn voor de uitvoering.

Financiën

Op basis van een begroting op hoofdlijnen is gesteld dat de energietransitie voor de komende 10 jaar een investering (van de gemeente) vergt binnen een bandbreedte van 16 tot 22 miljoen euro. De energietransitie wordt gefaseerd uitgevoerd. Er wordt steeds 2 jaar vooruit gekeken, waarbij de ambitie energieneutraal in 2040 als eindpunt blijft gelden. De middelen worden voor 2 jaar begroot. Voorgesteld wordt om, in lijn met de motie IX.M.2 Duurzaamheid, energietransitie en energieneutraliteit in 2040 van 29 mei 2019, de middelen te onttrekken uit de algemene reserve en deze te storten in de nieuwe reserve "Energietransitie". Hiermee is de financiering steeds voor 2 jaar geborgd en kan er in voorkomende gevallen op tijd geanticipeerd worden om de energietransitie zonder belemmeringen te laten verlopen.

De raad wordt gevraagd voor deze eerste periode € 2.000.000 beschikbaar te stellen uit de algemene reserve en deze in de nieuwe reserve energietransitie te stort. Daarnaast wordt de raad nu gevraagd om (minimaal) € 550.000 beschikbaar te stellen uit deze nieuwe reserve t.b.v. de definitieve uitgaven voor 2021 en 2022. Voor de geprognostiseerde uitgaven volgen t.z.t separate raadsvoorstellen.

Aansluiting met andere beleidsvelden

De energietransitie is niet een op zich zelf staande opgave. Het is een maatschappelijke transitie die alle lagen van de bevolking en alle beleidsvelden van de gemeente gaat meenemen naar een energieneutrale toekomst voor Weert. De instrumenten die worden ingezet dienen aan te sluiten bij andere beleidsthema's en visa versa.

Inhoud

Samenvatting.....	2
1 Inleiding.....	6
1.1 Terugblik.....	6
1.2 Energietransitie	6
1.3 Onvoorspelbaarheid en invloed	7
1.4 Kader bij besluitvorming.....	8
1.5 Onderzoekend op reis	8
1.6 Meten is weten.....	9
1.7 Definitieve en geprognostiseerde uitgaven	9
1.8 Subsidies en inkomsten	9
2 Instrumenten.....	10
2.1 Inleiding.....	10
2.2 Doelgroepen.....	10
2.3 Samenhang instrumenten	12
2.4 Instrumenten ten behoeve van inwoners	13
2.4.1 Warm Wonen in Weert	13
2.4.2 Weerter Energiefonds	15
2.4.3 Informatievoorziening voortzetten en intensiveren voor burgers.....	17
2.5 Instrumenten ten behoeve van bedrijven.....	19
2.5.1 Stimuleringsprojecten voor bedrijven	19
2.5.2 Informatievoorziening voor bedrijven.....	22
2.6 Instrumenten ten behoeve van de gemeentelijke organisatie.....	24
2.6.1 Prestatieafspraken woningcorporaties.....	24
2.6.2 Prestatieafspraken energiecoöperaties.....	25
2.6.3 Professionalisering samenwerking WeertEnergie	27
2.6.4 Energieneutraliteit meenemen in MJOP Gemeentelijk en maatschappelijk Vastgoed	29
2.6.5 Energiemonitoringssysteem	31
2.6.6 Intensiveren aandacht en stimulering vergunningverlening (ver)bouwaanvragen.....	32
2.6.7 Intensiveren toezicht en handhaving zorgplicht energie Wet milieubeheer	35
2.7 Instrumenten ten behoeve van sociaal maatschappelijke transitie, communicatie en gedragsverandering.....	38
2.7.1 Communicatie Energietransitie tbv gedragsverandering	38
2.7.2 Participatie ten behoeve van gedragsverandering energietransitie	40
2.8 Instrumenten ten behoeve van beleidsmatige en technische energietransitie	42
2.8.1 Soortenonderzoek biodiversiteit t.b.v. energietransitie.....	42

2.8.2	Ontwikkelen businesscase + organisatie warmtebedrijf	44
2.8.3	Transitievisie Warmte.....	45
2.8.4	Faciliteren en cofinanciering pilots en kennisontwikkeling.....	46
2.8.5	Gemeentelijk Verkeer en Vervoer Plan (GVVP).....	48
2.8.6	Regionale Energiestrategie.....	51
3	Financiële verkenning.....	54
3.1	Inleiding.....	54
3.2	Begroting regulier (variant 1)	55
3.3	Minimale variant (variant 2).....	56
3.4	Verplichte variant.....	60
4	Ten slotte.....	61

1 Inleiding

1.1 Terugblik

9 juli 2020 was een bijzondere dag in Weert. De gemeenteraad heeft zich unaniem uitgesproken om de Weerter energietransitie vorm te geven volgens kernwaarden eerlijk, kansrijk en groen. De ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn, is wederom omarmd. Om deze ambitie te verwezenlijken heeft de raad vier concrete doelen voor 2030 vastgesteld die samen de richting aangeven naar een energieneutraal Weert. Iedereen draagt zijn steentje bij aan de energietransitie zowel in de gebouwde omgeving, de openbare ruimte en ook in de mobiliteit.

De gemeenteraad beschouwt de energietransitie niet als doel op zich, maar ziet de energietransitie als middel om de Weerter samenleving eerlijker, kansrijk en groener te maken. Daarom wil ze voortvarend aan de slag gaan en heeft de ambitie gesteld om in 2040 energieneutraal te zijn. Deze ambitie gaat verder dan wat de klimaatwet voorschrijft.

De routekaart is opgebouwd als een leidraad. Kernwaarden die aansluiten bij een veranderende samenleving en doelstellingen die de richting aangeven. Vanuit deze kernwaarden en richting is dit actieplan opgezet.

Het is zaak om de verwachtingen aan de voorkant goed te managen. De transitie kan niet worden vormgegeven in de vorm van een uitvoeringsprogramma (programmamanagement/sturen op effecten). Wat de gemeente kan doen is de juiste impulsen naar de samenleving geven (coöperatief, gebouwen op orde brengen, mobiliteit, ruimte voor energieopwekking, etc.) om zo de richting te wijzen. En ze kan de eigen organisatie transitieproof maken. Beiden komen in het actieplan terug.

1.2 Energietransitie

Er is sprake van een transitie. Een radicale verandering die de lokale samenleving door elkaar schudt. Een transitie laat zich niet organiseren of plannen. Door tal van factoren zal op een gegeven moment een verandering gaan plaatsvinden: een omslagpunt. Zo krijgt de samenleving onder andere te maken met de klimaatcrisis, de onstabiele regio's waarvan we steeds meer afhankelijk worden, en actueler het Corona virus. Dit zijn ontwikkelingen die leiden tot een bewustwording bij steeds meer mensen dat het huidige energiesysteem niet langer houdbaar is.

Dit zijn ook ontwikkelingen die ver buiten de scope van de gemeente liggen. Het kantelmoment is dan ook niet te voorspellen. Generieke eigenschappen van een transitie zijn o.a.:

- Lange termijn proces (1 a 2 generaties)
- Radicale en structurele verandering
- Complex en onzekerheid
- Niet planbaar

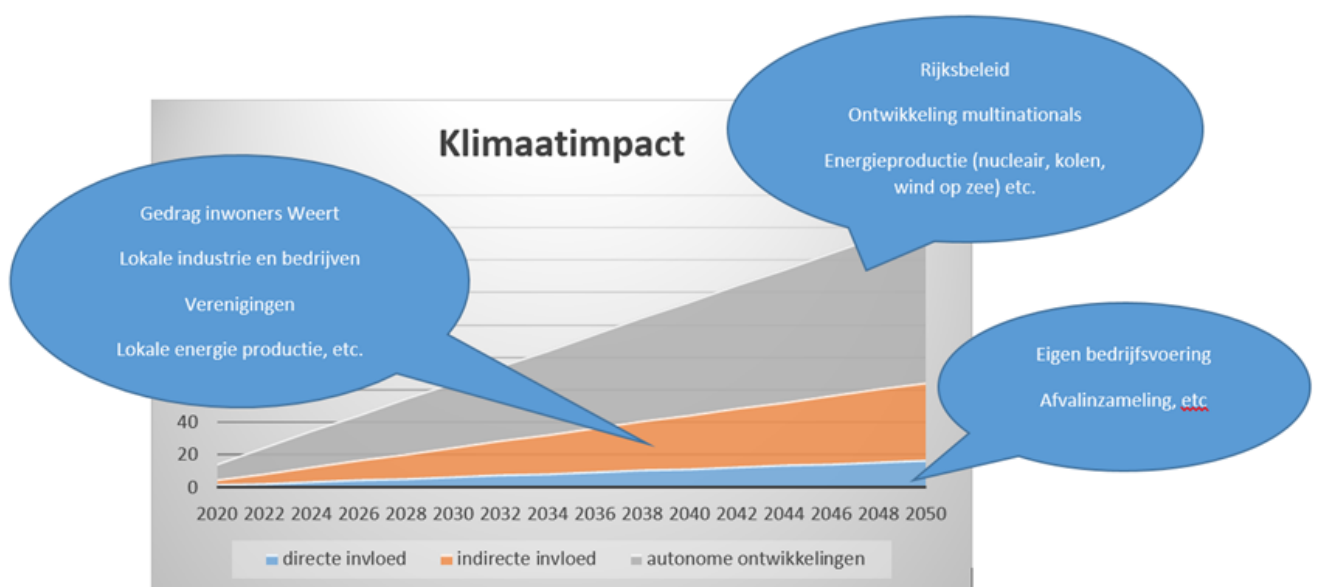
Bovenstaande maakt dat er niet volgens reguliere processen gewerkt kan worden. Het vooraf wegnemen van onzekerheden is bij een transitie niet mogelijk. Hetzelfde geldt voor het voorspellen van effecten die maatregelen zullen hebben. Deze vragen blijven onbeantwoord.

Een transitie gaat gepaard met onzekerheden en laat zich niet plannen. Afhankelijk van complexe samenhang van factoren zal er ergens in de toekomst een omslagpunt plaatsvinden. “Mooi” voorbeeld is de Coronacrisis. Daar had niemand een jaar geleden nog rekening mee gehouden, maar zet alles op de kop. Garanties zijn vooraf niet te geven. Bij transitieopgaven wordt vaak gebruik gemaakt van reflectieve monitoring. Door reflectieve monitoring in de beleidscyclus op te nemen wordt de organisatie in staat gesteld om te anticiperen op de ontwikkelingen in de uitvoering, en tijdig bij te sturen zodat kernwaarden gerespecteerd blijven en de ambitie in beeld blijft.

De energietransitie gaat gepaard met veel uitdagingen. Wel is duidelijk dat aardgas en kolen op termijn geen houdbare energiebronnen zijn. Er zijn verschillende alternatieven al beschikbaar, worden op termijn verwacht of zijn nog in ontwikkeling. Al deze alternatieven hebben hun eigen specifieke eigenschappen. Op dit moment zijn zonnepanelen en windturbines de best beschikbare alternatieven voor elektriciteitsopwekking. Om de ambitie in te vullen is wachten op andere alternatieven geen optie en daarom worden stappen gezet om grootschalige elektriciteitsopwekking d.m.v. zonnepanelen mogelijk te maken. Wel met een tijdelijk karakter, zodat flexibiliteit wordt geboden om toekomstige innovaties mogelijk te maken. Ook hier worden nadrukkelijk de kernwaarden aangehouden. Dus niet een doel op zich, maar een middel om de Weertse samenleving eerlijker (bijvoorbeeld coöperatief eigenaarschap stimuleren), kansrijk (bijvoorbeeld koppelen aan landbouwtransitie) en groener (bijvoorbeeld bijdragen aan versterken natuur, zoals verbindingzones creëren) te maken.

1.3 Onvoorspelbaarheid en invloed

De complexiteit en onzekerheid maakt de transitie niet planbaar. Daarom is er geen uitvoeringsprogramma met activiteiten opgesteld, maar een actieplan, waarin instrumenten staan beschreven waarmee aan de slag kan worden gegaan. De invloed die een gemeente heeft is beperkt en inspanningen dienen zorgvuldig te worden gekozen. Onderstaande afbeelding laat op een schematische wijze de klimaatimpact zien over de tijd. De directe invloed is gering en heeft vooral betrekking op de eigen bedrijfsvoering en de voorbeeldrol naar de samenleving.



Figuur 1: Invloed klimaatimpact

De gemeenteraad heeft gekozen voor een richting met bijbehorende kernwaarden. Bovendien wil de gemeente hierin vooroplopen, door de ambitie te verscherpen naar 2040. De gekozen instrumenten zijn hierop afgestemd. Veel is gericht op de eigen organisatie en prioriteit verhoging naar buiten toe. Voorbeeld hiervan is o.a. door energie als prioriteit mee te nemen bij VTH activiteiten. Ook de coöperatieve benadering sluit aan bij een eerlijke en kansrijke transitie van de energievoorziening. Door te richten op energiebesparing bij woningen wordt ervoor gezorgd dat gebouwen geschikt worden gemaakt voor toekomstige beschikbare energiebronnen (veelal laagwaardige warmte) en tegelijk krijgen inwoners meer bestedingsruimte. Bovendien worden kansen gecreëerd voor ondernemers om aan te haken op deze besparingsoperatie.

1.4 Kader bij besluitvorming

Door de Weerter Routekaart Energietransitie als kader mee te geven bij besluitvorming van beleidsvraagstukken wordt in ieder vraagstuk de gemeentelijke ambitie energieneutraal Weert in 2040 meegewogen en wordt bewaakt dat volgens de kernwaarden wordt gehandeld. Steeds opnieuw dient een afweging te worden gemaakt of hoe een besluit zich verhoudt tot de gemeentelijke ambitie. Het blijft mogelijk een keuze te maken die minder goed aansluit op de routekaart. Maar dit dient dan goed gemotiveerd worden. Op deze manier komt de Weerter Routekaart Energietransitie in het DNA bij het handelen van de gemeente Weert. Mooi voorbeeld is dat bij de ontwikkeling van het Gemeentelijk Verkeer en Vervoer Plan 2020 - 2030 al op de routekaart wordt voorgesorteerd.

1.5 Onderzoekend op reis

Dit actieplan is de eerste uitwerking van de routekaart, zoals deze op 9 juli 2020 door de raad is vastgesteld. In dit actieplan worden verschillende instrumenten beschreven waarmee de komende periode de reis op weg naar energieneutraliteit wordt afgelegd. In dit actieplan wordt twee jaar vooruitgekeken (t/m 2022). Jaarlijks wordt het voorgaande jaar geëvalueerd (reflectieve monitoring) en de reis voor het volgende jaar weer gepland. Zo is geborgd dat we kunnen inspelen op de actualiteit, vertragingen op tijd worden gesignaleerd en de route realistisch blijft. En nog belangrijker: zo kunnen we blijven anticiperen op kansen die onderweg ontstaan. We zorgen er ook voor om voldoende ver vooruit te kijken om de doelen in zicht te houden.

De route is nog gedeeltelijk onontgonnen. Komende periode hebben de instrumenten veelal een onderzoekend of verkennend karakter en zijn grotendeels gericht op het in orde brengen van de huidige organisatie in relatie tot de energieambitie. De instrumenten zijn niet in beton gegoten, maar zijn dynamisch en kunnen worden bijgesteld als ontwikkelingen in techniek of kansen in de samenleving dat mogelijk maken. Dit betekent dat er een kritische houding nodig is om elke keer de vraag te stellen: wordt het juiste pad bewandeld en worden de juiste instrumenten gebruikt?

De flexibiliteit wordt door de huidige bezuinigingsopgave al behoorlijk op de proef gesteld. De financiële paragraaf laat zien wat nodig is wanneer het reguliere pad bewandeld wordt en hoe geanticipeerd wordt op de bezuinigingsopgave.

1.6 Meten is weten

Van sommige zaken is nog niet duidelijk welke kansen en mogelijkheden ze in de toekomst geven. Zo is bijvoorbeeld niet exact bekend wat het isolatieniveau van de woningen in Weert is en weten we ook niet precies hoeveel energie er eigenlijk gebruikt wordt in gemeentelijk vastgoed. Onder het mom, meten is weten, zullen er nulmetingen gedaan worden om de verdere route naar energieneutraliteit te kunnen uitstippelen. De in dit actieplan voorgestelde instrumenten zullen vaak starten met een nulmeting, hiervoor zal ook eenmalig worden geïnvesteerd. Als we weten waar ons startpunt is, kunnen we ook gemakkelijker onze weg verder vervolgen.

1.7 Definitieve en geprognostiseerde uitgaven

In de routekaart van 9 juli is een voorzichtige schatting gegeven van de kosten. In dit document is het kostenplaatje verder uitgewerkt voor de eerste periode (t/m 2022). Hierbij is onderscheid gemaakt tussen definitieve uitgaven en geprognostiseerde uitgaven.

De definitieve uitgaven zijn vrij nauwkeurig ingeschat en gebaseerd op offertes van vergelijkbare projecten, projectbegrotingen en/of ervaring uit het verleden en andere gemeenten. Voor deze uitgaven wordt de raad gevraagd deze budgetten direct beschikbaar te stellen, zodat er direct gestart kan worden met deze instrumenten. Bij geprognostiseerde uitgaven zit nog een bandbreedte, omdat deze op dit moment onvoldoende nauwkeurig te ramen zijn. Hiervoor is meer data en inzicht nodig, wat wordt verkregen als de instrumenten en projecten van start zijn gegaan.

Een voorbeeld van een geprognostiseerde uitgaven is het gemeentelijke vastgoed. Hier is niet op voorhand te bepalen welke maatregelen nodig zijn. Wel is duidelijk voor welke gebouwen grootschalig onderhoud noodzakelijk is (volgt uit MJOP). Dit natuurlijk moment kan worden aangegrepen om het gebouw te verduurzamen in lijn met de doelen. Omdat dit maatwerk is zijn de kosten pas goed in te schatten na onderzoek. De kosten voor onderzoek zijn wel goed in te schatten. Met de uitkomsten van deze onderzoeken worden de geprognostiseerde uitgaven verfijnt.

Voor de definitieve uitgaven wordt de raad gevraagd een besluit te nemen om budget vrij te maken uit de reserve energietransitie, zodat met dit budget de werkzaamheden meteen kunnen worden gestart. Voor de geprognostiseerde uitgaven wordt de raad gevraagd deze al vast te oormerken. T.z.t. volgt een uitgewerkt voorstel per instrument, waarbij de raad in de gelegenheid wordt gesteld het budget daadwerkelijk beschikbaar te stellen.

Hiermee is geborgd dat de reis naar energieneutraliteit realistisch blijft, ondanks de onzekerheden. Het is in lijn met de motie *IX.M.2 Duurzaamheid, energietransitie en energieneutraliteit in 2040* die door de raad op 29 mei 2019 unaniem is vastgesteld.

1.8 Subsidies en inkomsten

Een mogelijke bron van inkomsten is het binnenhalen van (rijks of provinciale) subsidies. Op het aantrekken van subsidies wordt dan ook actief geanticipeerd. Hiermee kan in de toekomst de aanslag op eigen middelen (algemene reserves) verlicht worden. Echter kan er op dit moment nog geen rekening mee worden gehouden. Als er zich mogelijkheden voordoen wordt dit meegenomen.

In dit actieplan is vooral ingezet op instrumenten waarvoor extra financiering noodzakelijk is. Er zijn daarnaast ook acties, die opgepakt kunnen worden, die passen binnen de bestaande capaciteit en middelen. Bijvoorbeeld door herprioritering van taken, slim combineren van zaken zoals de samenwerking met Parkmanagement verder vorm geven rond het thema energietransitie, bij bedrijfsbezoeken de Weerter Routekaart Energietransitie onder de aandacht brengen, etc.

2 Instrumenten

2.1 Inleiding

Zoals in vorig hoofdstuk staat beschreven geeft dit actieplan invulling aan de energietransitie door de kernwaarden te borgen en eigen invloed aan te wenden om het vliegwiel in gang te zetten. Hiervoor worden een aantal instrumenten ingezet. Deze worden vormgegeven volgens de kernwaarden van de routekaart: eerlijk, kansrijk en groen. Elk instrument zal aansluiten bij tenminste één van de doelen voor 2030.

2.2 Doelgroepen

De instrumenten kunnen worden toegeschreven aan een aantal doelgroepen. De rol van de gemeente kan per instrument anders zijn. De gemeente heeft een (mede) uitvoerende, onderzoekende of ondersteunende rol. Per instrument is de rol van de gemeente aangegeven.

1. Instrumenten ten behoeve van inwoners
2. Instrumenten ten behoeve van bedrijven
3. Instrumenten ten behoeve van de gemeentelijke organisatie
4. Instrumenten ten behoeve van sociaal maatschappelijke transitie, communicatie en gedragsverandering
5. Instrumenten ten behoeve van beleidsmatige en technische energietransitie

Ad 1 Instrumenten ten behoeve van inwoners

Inwoners zullen zelf aan de slag moeten om hun woning te isoleren, hun energiebehoefte te verlagen, zelf energie opwekken en hun vervoersbewegingen in hun benzine/dieselauto te verminderen. De gemeente helpt daarbij met informatie, communicatie en stimuleringsinitiatieven. Voor inwoners worden concrete campagnes en projecten opgestart om hen hierin te ondersteunen. Tot en met 2022 behoren binnen deze categorie specifiek de volgende instrumenten:

- Warm Wonen in Weert (uitvoerend)
- Energiefonds (ook voor andere doelgroepen) (uitvoerend)
- Digitale Informatievoorziening energietransitie inwoners (uitvoerend)

Ad 2 Instrumenten ten behoeve van bedrijven

Bedrijven staan voor een grote opgave om energie te besparen en hun bedrijfsprocessen en panden te verduurzamen. Om bedrijven hiermee te helpen zijn er in de markt al verschillende initiatieven opgestart of in voorbereiding. De gemeente ondersteunt en faciliteert waar nodig deze initiatieven en zorgt ervoor dat de informatie voor bedrijven goed ontsloten wordt. Tot en met 2022 behoren binnen deze categorie de volgende instrumenten:

- Energieloket bedrijven (uitvoerend)
- Informatievoorziening voor bedrijven (uitvoerend)
- Intensiveren toezicht en handhaving zorgplicht energie wet milieubeheer (uitvoerend)
- Stimuleringsprojecten voor bedrijven (ondersteunend)

Ad 3 Instrumenten ten behoeve van het gemeentelijke apparaat

De gemeente heeft een voorbeeldfunctie voor haar inwoners en bedrijven binnen de gemeentegrenzen. Daarom is het noodzakelijk om zelf orde op zaken te stellen binnen de organisatie en bij het gemeentelijk vastgoed en voorzieningen. Dit geldt ook voor de organisaties waarmee de gemeente samenwerkt in de energietransitie zoals de woningcorporaties en energiecoöperaties. Het is noodzakelijk om de gemeentelijke organisatie op orde te hebben zodat de organisatie van de andere instrumenten kan worden georganiseerd en kansrijk kan zijn.

Tot en met 2022 behoren binnen deze categorie de volgende instrumenten:

- Prestatieafspraken woningcorporaties (uitvoerend)
- Prestatieafspraken energiecoöperaties (uitvoerend)
- Professionalisering Samenwerking WeertEnergie (ondersteunend)
- Energieneutraal in Meerjaren Onderhoudsplan MJOP (onderzoekend en uitvoerend)
- Energiemonitoringssysteem (onderzoekend)
- Intensiveren aandacht en stimuleren vergunningverlening bouwaanvragen (uitvoerend FTE)

Ad 4 Instrumenten ten behoeve van sociaal maatschappelijke transitie, communicatie en gedragsverandering.

De energietransitie wordt vaak gezien als een technische transitie. Het is een transitie waarin we ervoor zorgen dat woningen en panden technisch en bouwkundig in orde zijn; waarbij we onderzoeken doen naar alternatieve bronnen; en projecten opzetten om daadwerkelijk de overstap te maken. Deze uitdagingen zijn te plannen, te onderzoeken en op te lossen, zeker in een tijd waarin steeds meer informatie beschikbaar is over mogelijkheden en techniek ook steeds verder ontwikkeld wordt. Technisch is de energietransitie een kwestie van 'gewoon doen'.

De echte uitdaging van de energietransitie is dat we collectief een gedragsverandering zullen doormaken. Inwoners zullen uiteindelijk zelf hun huis energiezuinig moeten (laten) maken, zelf minder energie gaan gebruiken en zelf de auto laten staan. Dit vergt veel meer dan een technische oplossing.

Om een gedragsverandering te bewerkstelligen zullen mensen eerst bewust gemaakt moeten worden van de urgentie, ze moeten het echt gaan voelen dat het noodzakelijk is om actie te ondernemen. Daarna komt dat ze zich verantwoordelijk moeten gaan voelen en de verantwoordelijkheid ook moeten gaan nemen. Pas daarna volgt dat mensen daadwerkelijk acties gaan ondernemen om technische maatregelen te treffen. We hebben daarom zeker ook te maken met een sociaal-maatschappelijke transitie.

Enkele van de voorgestelde instrumenten zijn niet technisch of onderzoekend van aard, maar specifiek gericht op communicatie en gedragsverandering, toezicht en handhaving. Deze instrumenten staan in dienst van de andere instrumenten en leveren sec vanuit zichzelf geen energiebesparing op. Ze zijn wel nodig om de technische transitiedoelstellingen te behalen. Zonder communicatie, bewustwording en toezicht is er geen transitie mogelijk.

Tot en met 2022 behoren binnen deze categorie de volgende instrumenten:

- Communicatie energietransitie ten behoeve van gedragsverandering (ondersteunend)
- Participatie energietransitie ten behoeve van gedragsverandering (ondersteunend)

Ad 5. Instrumenten ten behoeve van beleidsmatige en technische energietransitie

Enkele instrumenten zijn niet direct terug te leiden naar inwoners, bedrijven, gemeente of

gedragsverandering. Het betreft technische aspecten die ten dienste staan van de overige instrumenten of gaan over het formuleren van (regionaal) beleid.

- Soorten onderzoek biodiversiteit (onderzoekend)
- Energieneutraliteit in Gemeentelijk Verkeer en vervoersplan GVVP (onderzoekend en uitvoerend)
- Ontwikkelen businesscase en organisatie warmtebedrijf (onderzoekend)
- Transitievisie warmte (onderzoekend en uitvoerend)
- Faciliteren en cofinanciering pilots en kennisontwikkeling (onderzoekend, ondersteunend en uitvoerend)
- Regionale Energiestrategie (uitvoerend)

2.3 Samenhang instrumenten

De Routekaart Energietransitie beschrijft vier doelen voor 2030:

1. Alle gebouwen aardgasvrij-proof
2. Voor elk gebouw is inzichtelijk hoe deze aardgasvrij kan worden
3. De helft van de elektriciteitsbehoefte is opgewekt met lokale hernieuwbare energiebronnen
4. Mobiliteit is significant gereduceerd

Deze dienen bereikt te worden op een EERLIJKE, KANSRIJKE en GROENE manier. De verschillende instrumenten zoals deze gepresenteerd zijn in dit actieplan dragen allen bij aan een of meerdere doelen. Daar waar verschillende instrumenten bijdragen aan hetzelfde doel, vindt zoveel mogelijk afstemming plaats tussen de instrumenten. Dit is mogelijk omdat we als gemeente zelf de regie houden over de verschillende instrumenten en omdat de instrumenten afzonderlijk dezelfde doelen nastreven. Kruisverbanden tussen de instrumenten zijn aanwezig en zullen zoveel als mogelijk ingezet worden. Zo maken we het hele instrumentarium effectief.

Elk instrument heeft echter een andere functie om de doelen te behalen. Zo is het project Warm Wonen in Weert expliciet gericht op bewustwording bij burgers om deel te gaan nemen aan de energietransitie waar het hun woning betreft. Het energiefonds is er weer op gericht dat iedereen financieel de mogelijkheid heeft om mee te doen. Het is daarmee complementair met de informatieve en bewustwordingsinstrumenten. Bewustwording mbt mobiliteit wordt dan weer opgepakt in het instrument energieneutraliteit in GVVP.

Verder geldt dat, zoals boven aangegeven, de verschillende instrumenten ook gerangschikt zijn per thema. Alle instrumenten ten behoeve van inwoners worden extra op elkaar afgestemd, evenals de instrumenten ten behoeve van de bedrijven. De instrumenten ten behoeve van onderzoek en beleid zijn weer ondersteunend aan de uit te voeren instrumenten en de beleidsinstrumenten. Zo hangen alle instrumenten met elkaar samen.

De instrumenten communicatie en participatie ten behoeve van de energietransitie hebben een belangrijke overkoepelende functie. Middels communicatie en participatie zal er een eenduidig en integraal beeld worden geschetst naar de inwoners, namelijk: alles in de energietransitie van Weert hangt met elkaar samen. Samen zetten we de schouders eronder om van Weert een energie neutrale gemeente te maken. Alle communicatie uitingen van de verschillende instrumenten worden ook op elkaar afgestemd, zodat de uitingen niet dubbel gedaan worden, elkaar niet in de weg zitten en elkaar juist versterken.

Een en ander betekent dat alle instrumenten een functie hebben. Het zijn de verschillende bouwelementen van het grote project van de energietransitie. Alle instrumenten zijn belangrijk omdat zij hun eigen functie vervullen. Daarom worden zij ook in samenhang met elkaar gepresenteerd in dit actieplan.

2.4 Instrumenten ten behoeve van inwoners

2.4.1 Warm Wonen in Weert

In 2020 hebben Wonen Limburg, WeertEnergie en de gemeente Weert een uitvoeringsovereenkomst ondertekend waarmee Warm Wonen in Weert in uitvoering kan gaan. De partijen spreken gezamenlijk de ambitie uit aan de slag te willen gaan om de woningvoorraad in Weert te verduurzamen. Onder de noemer Warm Wonen in Weert worden in samenhang activiteiten en diensten ontwikkeld. De doelstelling is om elke woningbezitter en huurder in Weert benaderd te hebben, te informeren over en enthousiasmeren voor, het energiezuinig maken van de woning.

Bij deze routekaart is gekozen voor een insteek om de komende tien jaar de focus te leggen op het verbeteren van de energieprestatie van woningen en gebouwen. Daarna leggen we pas de focus op de daadwerkelijke omschakeling naar een alternatieve energievoorziening. Woningen zijn voornamelijk in particulier of corporatief eigendom. Uitgangspunt is dat het verduurzamen dient te gebeuren door de eigenaren.

Voor project Warm Wonen in Weert is een aanvalsplan¹ opgesteld voor de komende vier jaar. Doelstelling is om alle huishoudens te bereiken en ze bewust te maken van de noodzakelijke veranderingen aan hun woning, om verantwoordelijkheidsgevoel te kweken en om te ontzorgen door advies en kennisoverdracht. Hierbij is gekozen voor een aanpak waarbij de wijken fysiek worden bezocht door het rondreizende energieloket. Hierbij worden huishoudens verleid met besparingsproducten en ook kan laagdrempelig informatie worden verkregen.

Dynamisch project

Warm Wonen in Weert heeft een structureel karakter en zal meebewegen met de behoefte van de inwoners, waarbij de verwachting is dat er een verschuiving zal zijn van bewustwordingsactiviteiten naar ontzorgingsactiviteiten. Zo zorgen we ervoor dat de maatregelen in de woningen ook daadwerkelijk gerealiseerd worden. Er is gekozen voor een regelmatige evaluatie om in te spelen op deze veranderingen.

Met het plan van aanpak Warm Wonen in Weert wordt op een gestructureerde en wijkgerichte manier gewerkt om de volledige woningvoorraad in Weert aardgasvrij-proof te krijgen. Hiermee draagt dit bij aan de doelstelling dat alle gebouwen in 2030 aardgasvrij-proof zijn.

Voor Warm Wonen in Weert is een aanvalsplan opgesteld (vastgesteld door het college d.d. 7 april 2020). In 2020 is de organisatie opgezet en is gestart met de uitvoering. De kosten bedragen jaarlijks ca. € 200.000.

¹ Behandeld in B&W vergadering van 7 april 2020 <https://gemeenteraad.weert.nl/Vergaderingen/College-van-B-W/2020/07-april/10:00/200407-03-Bijlage-1-bij-B-W-besluit-DJ-943758-Plan-van-Aanpak-Warm-Wonen-in-Weert.pdf>

Participatie

Het project Warm Wonen in Weert gaat ook kennis opleveren op gebied van participatie. Doordat er voor een wijkgerichte aanpak gekozen is en we mensen in de wijken stimuleren om ook aan hun burens en wijkgenoten te vertellen wat ze zelf gedaan hebben, zal er hopelijk een sneeuwbal effect ontstaan. Hoe meer buurtgenoten zelf energiebesparende maatregelen genomen hebben en de weg naar het Energieloket gevonden hebben, hoe gemakkelijker de stap zal zijn voor twijfelaars. De verwachting is dat enthousiaste vrijwilligers uit de wijken zullen aansluiten bij het project om anderen te enthousiasmeren. Ook zal er in de communicatie veel aandacht zijn voor persoonlijke verhalen.

De energietransitie is complex en ingrijpend. Andere transitieprocessen kunnen leren van hetgeen we binnen Warm Wonen in Weert ontwikkelen en uitproberen.

Instrument	Warm Wonen in Weert	
Doel instrument	Bewustwording en verantwoordelijkheidsgevoel kweken, aanzetten tot actie om in huis energie te besparen	
Effect Instrument	Mensen worden bewust van de opgave, voelen zich verantwoordelijk om zelf iets te doen en gaan aan de slag om hun eigen huis energiezuinig te maken.	
Kernwaarden	<i>Eerlijk</i>	Met Warm Wonen in Weert wordt getracht alle inwoners van Weert te bereiken. Zowel woningeigenaren als huurders worden benaderd en krijgen maatwerkbegeleiding bij het verduurzamen van hun woningen.
	<i>Kansrijk</i>	De energie die niet gebruikt wordt, hoeft niet opgewekt te worden. Warm Wonen in Weert richt zich hoofdzakelijk op energiebesparing in woningen.
	<i>Groen</i>	Bij de verdere uitrol van Warm Wonen in Weert, wordt ook biodiversiteit en klimaatadaptatie meegenomen. Zo wordt bij woningscans, behalve energetische kansen ook naar afkoppelen en nestkasten/leefomgeving van waardevolle soorten gekeken.
Doelen 2030	<i>Alle gebouwen zijn aardgasvrij-proof</i>	Het project richt zich specifiek op het verbeteren van de energieprestatie van woningen tot 1992, omdat verondersteld wordt dat woningen van na 1992 voldoende geïsoleerd zijn voor het predicaat "aardgasvrij-proof". 17305 van het totaal 22727 woningen in Weert is gebouwd voor 1992. Doelstelling is om alle woningen minimaal naar energielabel B te brengen en daarmee aardgasvrij-proof te maken.
	<i>Voor elk gebouw is inzichtelijk hoe deze aardgasvrij kan worden</i>	Warm Wonen in Weert richt zich tot 2030 op het isoleren van de woningen tot een energielabel B. Daarmee zijn de woningen qua energieprestatie geschikt voor de overstap van aardgas naar een andere energiebron na 2030. In het project worden energieverkenners en energiecoaches ingezet om met de bewoners te bepalen welke stappen noodzakelijk zijn om de energieprestatie van de woning te verbeteren. Ook worden diverse acties uitgevoerd die hieraan bijdragen.

	<i>De helft van de elektriciteitsbehoefte is opgewekt met lokale hernieuwbare energiebronnen</i>	N.v.t.				
	<i>Mobiliteit is significant gereduceerd</i>	Indirect zal een bijdrage geleverd worden omdat mensen bewuster worden van hun energiegebruik en daarmee mogelijk ook nadenken over het energieverbruik door mobiliteit.				
Instrument	Warm Wonen in Weert					
KPI (Key Performance Indicator)	<i>KPI</i>	<i>Bron</i>	<i>Referentie (2020)</i>	<i>Eenheid</i>	<i>Streefwaarde (cummulatief)</i>	
	Aantal bezochte woningen	Projectadministratie WWW	0	Bezoeken	2020	10
					2021	300
					2022	800
	Aantal ingevulde vragenlijsten	Projectadministratie WWW	0	[-]	2020	500
2021					1500	
2022					2500	
Budget	Definitief		Geprognostiseerd (labelen reserve energietransitie)			
	€ 400.000 (excl. subsidie RRE 2)					
Kantekeningen en risico's	N.v.t.					

2.4.2 Weerter Energiefonds

Voor verschillende doelgroepen zijn verschillende financieringsmogelijkheden. Echter zijn er doelgroepen die steeds buiten de boot vallen, omdat ze niet aan randvoorwaarden kunnen voldoen. De gemeente wil voor deze doelgroep de financiële drempel wegnemen door het opzetten van een fonds dat deze doelgroep in staat stelt energiebesparende maatregelen te treffen.

Het energiefonds zal in eerste instantie worden ingezet om de volgende doelgroepen te faciliteren:

1. Maatschappelijk vastgoed, niet in eigendom van de gemeente
2. Verenigingen in Weert
3. Bedrijven in Weert
4. Particuliere woningeigenaren die niet in aanmerking komen voor Duurzaam Thuis regeling van de Provincie Limburg. Het energiefonds is dus aanvullend op de Duurzaam Thuis regeling van de provincie Limburg. Vanuit de energieambitie heeft het de functie om voor woningen die niet in aanmerking komen voor Duurzaam Thuis regeling, de financiële drempel weg te nemen om deze aardgasvrij-proof te krijgen.

Het opzetten van een gemeentelijk energiefonds is complex en vereist specifieke juridische aandacht. Er wordt samenwerking gezocht met stichting SVn, die nu al startersleningen verzorgt. Ook zijn zij de partij die de Duurzaam Thuis regeling van de provincie Limburg uitvoert. Sinds kort kunnen ze ook fondsen beheren voor andere doelgroepen dan particuliere woningeigenaren. Het fonds heeft een

revoluerend karakter.

Instrument	Energiefonds					
Doel instrument	Het verstrekken van een lening aan inwoners, organisaties en bedrijven die via de reguliere wegen geen financiering kunnen krijgen voor energiebesparende maatregelen.					
Effect instrument	Financiële drempel voor energiebesparende maatregelen wordt hiermee voor alle doelgroepen weggenomen.					
Kernwaarden	<i>Eerlijk</i>	Het energiefonds maakt het mogelijk dat iedereen in staat is om te verduurzamen, ook bedrijven, maatschappelijke organisaties zonder toereikende middelen en inwoners met smalle beurzen die niet in aanmerking komen voor reguliere duurzaamheidsleningen.				
	<i>Kansrijk</i>	Het energiefonds maakt het mogelijk dat er initiatieven worden ontplooid die Weert duurzamer maken, maar met reguliere financiering niet mogelijk zijn. Kansen om te verduurzamen worden beter benut.				
	<i>Groen</i>	Het energiefonds kan worden verbreed naar andere duurzame thema's, zoals natuur en biodiversiteit				
Doelen 2030	<i>Alle gebouwen zijn aardgasvrij-proof</i>	Draagt bij aan het isoleren van woningen en gebouwen en draagt daarbij dus bij aan op weg naar aardgasvrij-proof. Het is complementair met bewustwordingsactiviteiten en faciliteert de doelgroepen met de volgende stap.				
	<i>Voor elk gebouw is inzichtelijk hoe deze aardgasvrij kan worden</i>	Het energiefonds maakt het mogelijk om technologieën die commercieel nog niet rendabel te financieren zijn, middels het energiefonds te realiseren, zodat technologieontwikkeling wordt gestimuleerd en nieuwe technieken sneller marktrijk worden.				
	<i>De helft van de elektriciteitsbehoefte is opgewekt met lokale hernieuwbare energiebronnen</i>	n.v.t.				
	<i>Mobiliteit is significant gereduceerd</i>	n.v.t.				
KPI (Key Performance Indicator)	<i>KPI</i>	<i>Bron</i>	<i>Referentie (2020)</i>	<i>Eenheid</i>	<i>Streefwaarde (totaal)</i>	
	Aantal € weggezet in projecten	Fondsbeheerder	0	€	2021	300.000
					2022	500.000
					2030	5.000.000

Budget	Definitief	Geprognotiseerd (labelen reserve energietransitie)
		1.000.000
Kanttelingen en risico's	Gemeentelijke leningen dienen te voldoen aan wet- en regeling, zoals markt en overheid. Ook gelden financiële risico's bij leningen. Door een verordening (samen met SVn op te zetten) worden deze risico's beheersbaar gemaakt.	

2.4.3 Informatievoorziening voortzetten en intensiveren voor burgers

Verduurzaming van woningen roept bij inwoners vragen op. Deze vragen zijn verschillend van aard, ze gaan over technische zaken, subsidie, beleid etc. De gemeente is een belangrijke speler als het gaat om een betrouwbare en actuele informatievoorziening naar burgers met betrekking tot energiebesparing.

Er zijn verschillende websites in de lucht om de inwoners te bedienen: Energieloket, Warm Wonen in Weert, Duurzaam Bouwloket, Heerlijk Weert, etc. Het is belangrijk deze in stand te houden en zelfs te versterken, omdat de urgentie van energietransitie steeds meer voelbaar wordt in de samenleving. Daarbij gaan mensen vaak zelf zoeken op het internet naar betrouwbare en onafhankelijke informatie. De genoemde websites bieden deze onafhankelijke informatie en zijn aanvullend aan elkaar.

Afgelopen jaren maakt de gemeente gebruik van www.duurzaambouwloket.nl. Via dit platform zorgen derden ervoor dat de beschikbare informatie onafhankelijk, betrouwbaar en actueel is. Bovendien is ook een telefonische hulplijn beschikbaar, zodat inwoners ook met een adviseur kunnen spreken als ze daar de voorkeur aan geven.

Alhoewel www.duurzaambouwloket.nl aan veel wensen voldoet, wordt het lokale karakter gemist. Zo kan er gezocht worden naar bedrijven die diensten uitvoeren in relatie tot energiebesparing, maar is dit niet gekoppeld aan de lokale ondernemers. Binnen de regionale samenwerking van de RES is ook behoefte aan een lokaal/regionaal platform, waarbij inwoners gefaciliteerd worden in hun informatiebehoefte en aan lokale bedrijven gekoppeld kunnen worden voor de uitvoering van hun wensen.

De kosten voor een lokaal/regionaal platform zijn geraamd op € 10.000 per jaar.

Instrument	Informatievoorziening voortzetten en intensiveren voor burgers	
Doel instrument	Zorgen dat onafhankelijke informatievoorziening op orde blijft en toegankelijk is voor Weerter inwoners	
Effect instrument	Inwoners kunnen zich digitaal en telefonisch onafhankelijk laten informeren over de verduurzaming van hun woning	
Kernwaarden	<i>Eerlijk</i>	Via digitale en telefonische ontsluiting krijgt iedereen de kans om op gelijk kennisniveau te komen.
	<i>Kansrijk</i>	Digitale en telefonische ontsluiting van informatie in regionaal verband, biedt kansen voor regionale samenwerking tussen gemeenten, maar ook tussen inwoners. Denk bijvoorbeeld aan het organiseren van een collectieve inkoop van dakisolatie via de digitale kanalen.

	<i>Groen</i>	Het platform wordt ook gebruikt om groene thema's te informeren, zoals groene daken en afkoppelen van hemelwater				
Doelen 2030	<i>Alle gebouwen zijn aardgasvrij-proof</i>	Actuele informatie over het aardgasvrij-proof maken van woningen kan gevonden worden op de websites. De websites dragen bij aan het informeren en zetten aan tot actie.				
	<i>Voor elk gebouw is inzichtelijk hoe deze aardgasvrij kan worden</i>	Actuele informatie over het aardgasvrij maken van woningen kan gevonden worden op de websites. De websites geven informatie over de mogelijkheden om aardgasvrij te worden.				
	<i>De helft van de elektriciteitsbehoefte is opgewekt met lokale hernieuwbare energiebronnen</i>	n.v.t.				
	<i>Mobiliteit is significant gereduceerd</i>	Mobiliteit is zijdelings een thema waarover informatie gevonden kan worden				
KPI (Key Performance Indicator)	<i>KPI</i>	<i>Bron</i>	<i>Referentie (2020)</i>	<i>Eenheid</i>	<i>Streefwaarde</i>	
	Aantal bezoekers	Duurzaam bouwloket	490 (Q1 en Q2)	Aantal	2021	800
					2022	1200
					2030	nvt
	Aantal bezoekers	HeerlijkWeert	98.000	Unieke pagina weergaven	2021	10.000
2022					100.000	
2030					150.000	
Budget	Definitief		Geprognostiseerd (labelen reserve energietransitie)			
	€ 20.000					
Kantekeningen en risico's	N.v.t.					

2.5 Instrumenten ten behoeve van bedrijven

2.5.1 Stimuleringsprojecten voor bedrijven

De Weerter Routekaart Energietransitie zet stevig in op het ontzorgen van inwoners bij het energiezuiniger maken van hun woning. Ook bedrijven zitten met vragen over hoe hun bedrijf of bedrijfspand energiezuinig te maken. De rol van de gemeente is onder andere het ondersteunen van bedrijven doormiddel van een goede informatievoorziening.

Voor bedrijven wordt meegelift op initiatieven die vanuit de markt (zijn) ontstaan. Er zijn verschillende initiatieven in de regio waarvan bedrijven gebruik kunnen maken. Deze initiatieven komen meestal uit de markt zelf, zoals Indusym, MKB Energie Charter en Parkmanagement en de BIZ terreinen in Weert.

Bedrijventerreinen zijn in veel gevallen ook kansrijk als locaties voor decentrale energieopwekking. Er zijn vaak grote dakoppervlaktes beschikbaar op het bedrijventerrein die gebruikt kunnen worden voor zonnepanelen. We zouden graag zien dat dit gestimuleerd en opgepakt wordt door het bedrijfsleven. De gemeente Weert stimuleert en faciliteert initiatieven, waarbij bewaakt wordt dat ze binnen de kernwaarden van de routekaart passen.

Het is te verwachten dat in de toekomst meer netwerkorganisaties uit het bedrijfsleven opstaan om zich te verenigen en gezamenlijk de energietransitie oppakken. Hoewel de bedrijven zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen bedrijfsvoering stellen we voor om een budget te reserveren om collectieve initiatieven te ondersteunen. Hiervoor is € 10.000 geraamd.

Lopende initiatieven uit de markt zijn:

MBK Charter Energie

Door het Innovatiehuis MKB en MKB-Limburg is het initiatief genomen voor een unieke regionale aanpak waar het bedrijfsleven, overheid en onderwijs samenwerken om de energietransitie bij het MKB onder de aandacht te brengen met als insteek het zichtbaar maken van de kansen voor bedrijven. Deze triple helix aanpak, genaamd het Charter Energietransitie MKB, is juist van onderop opgezet in tegenstelling tot de reguliere benadering die van bovenaf is ingestoken (de wetgeving). Door te werken met ondernemers die reeds hun sporen verdiend hebben met energietransitie of duurzaam ondernemen, kunnen zij een ambassadeursrol vervullen voor overige ondernemers. Onder het motto “voor en door ondernemers”.

Samen met regionale overheden en onderwijspartners worden zo activiteiten ontwikkeld en aangeboden die gericht zijn langs vier programmalijnen:

- bewustwording en informatie
- kennisvermeerdering
- bedrijfsanalyse en onafhankelijk advies over implementatie van energiemaatregelen
- ondertekening van charters door bedrijven en overheden waar bedrijven zich uitspreken om energiemaatregelen proactief op te pakken en te melden bij de overheid (voor hen een minder belastend toezicht). Daarmee tevens een voorbeeldfunctie te willen vervullen richting andere bedrijven.

In 2020 is door het College van B&W besloten om de MKB Charter Energie van MKB Limburg en Innovatiehuis Limburg te ondersteunen met een eenmalige bijdrage van € 5.000. Daarbij zijn prestatieafspraken gemaakt met MKB Limburg dat wanneer de prestaties geleverd zijn er de mogelijkheid bestaat tot een extra bijdrage voor 2021 en 2022. De bedoeling is dat het MKB zelf tools gaat ontwikkelen en zichzelf gaat stimuleren om energiemaatregelen te nemen. Ook de aandacht voor de wet milieubeheer wordt hierin meegenomen.

De doelstellingen van MBK Charter Energie zijn:

1. Er wordt een energiebesparing van gemiddeld 20% – 30% bereikt bij de deelnemende bedrijven in Noord- en Midden-Limburg en daarmee een indicatie van de besparing van de CO2 uitstoot van 20% - 30%.
2. Er wordt invulling gegeven aan regionale deskundigheid en organisatievermogen om energietransitie bij het bedrijfsleven voortvarend op te pakken in de aanloop naar een meer duurzame regionale economie.

InduSym:

InduSym is een project die een vorm van een circulaire economie nastreeft waarbij de reststroom van één bedrijf de grondstof van een ander bedrijf wordt. Als er voldoende van deze uitwisselingen zijn, ontstaat er een cirkel zonder restafval. Zo werken we efficiënter, economischer en duurzamer samen. Samenwerkende bedrijven kunnen:

- Goedkoper aan materialen komen zonder nieuwe grondstoffen te verbruiken.
- Reststromen een nuttige(re) bestemming geven.
- Besparen op of geld verdienen aan afvalverwerking.

De tool InduSym helpt vraag en aanbod te matchen en te verbinden. Bedrijven met een match (aanbod (afval) en vraag), kunnen met elkaar in contact komen om een uitwisseling van materialen in de praktijk te brengen.

Kosten van InduSym zijn in het verleden al volledig voldaan. Voor de energiecharter is voor 2021 en 2022 een bedrag gevraagd van € 5.000 per jaar, totaal € 10.000.

Instrument	Stimuleringsprojecten voor bedrijven					
Doel instrument	Bedrijven stimuleren en faciliteren om energiezuiniger te worden en duurzame energie op te wekken					
Effect instrument	Bedrijven dragen bij aan de ambitie om in 2040 als gemeente energieneutraal te zijn					
Kernwaarden	<i>Eerlijk</i>	Er wordt gekozen voor projecten waarbij bedrijven hun eigen verantwoordelijkheid nemen. Ze worden geholpen door tools en informatie om hun bedrijf te verduurzamen op een circulaire wijze en ze worden ondersteund in het voldoen aan hun energie zorgplicht.				
	<i>Kansrijk</i>	Bedrijven worden verleid om duurzame innovaties na te streven.				
	<i>Groen</i>	n.v.t.				
Doelen 2030	<i>Alle gebouwen zijn aardgasvrij-proof</i>	Bedrijven hebben een aanzienlijk aandeel in de energiebehoefte van de gemeente. Door dit instrument wordt de energiebehoefte verlaagd				
	<i>Voor elk gebouw is inzichtelijk hoe deze aardgasvrij kan worden</i>	Door het in kaart brengen van energiestromen, ontstaat inzicht en kan er gestuurd worden op uitwisseling.				
	<i>De helft van de elektriciteitsbehoefte is opgewekt met lokale hernieuwbare energiebronnen</i>	nvt				
	<i>Mobiliteit is significant gereduceerd</i>	nvt				
KPI (Key Performance Indicator)	<i>KPI</i>	<i>Bron</i>	<i>Referentie (2020)</i>	<i>Eenheid</i>	<i>Streefwaarde</i>	
	Aantal bedrijven doen mee aan energiecharter	MKB Limburg	0		2021	10
					2022	20
					2030	500
	Aantal bedrijven doen mee aan InduSym	MKB Limburg	0		2021	10
					2022	20
					2030	200
Budget	Definitief		Geprognostiseerd (labelen reserve energietransitie)			
	€ 20.000					
Kantekeningen en risico's	Uitgangspunt is dat ondernemers zelf verantwoordelijkheid nemen. Door het ondersteunen (capaciteit en energiefonds) verwachten we dat ondernemers op weg worden geholpen.					

2.5.2 Informatievoorziening voor bedrijven

Het gehele bedrijfsleven is landelijk gezien de grootste energieverbruiker met een aandeel van 42% (bron: CBS). In praktijk blijken veel ondernemers in het MKB echter nog onvoldoende bewust te zijn van deze opgave dan wel knelpunten te ervaren bij het (willen) doorvoeren van maatregelen. Ruim 70% van hen weet onvoldoende waar ze terecht kunnen voor adequate, betrouwbare en onafhankelijke informatie en kennis.

Als er al informatie is heeft dat veelal betrekking op wettelijke voorschriften. Daar waar ondernemers echter met name in geïnteresseerd zijn, is wat energiemaatregelen opleveren en welke kansen de energietransitie biedt energietransitie voor het bedrijf. Dat komt nog nauwelijks aan de orde. De gemeente kan bedrijven beter faciliteren door een gedegen informatievoorziening aan te bieden. Momenteel is de informatievoorziening voornamelijk gericht op inwoners. Deze wordt uitgebreid naar ondernemers.

Komende 2 jaar wordt in het Zakenblad een pagina gevuld met voorbeelden van Weerter ondernemers die als voorlopers worden gezien van de energietransitie. Dit ter inspiratie en informatie voor alle Weerter ondernemers.

Kosten bedragen € 1000 per keer (8 keer totaal) + € 6000 voor content aanleveren en redigeerwerkzaamheden. Kosten Zakenblad: € 14.000 voor komende periode.

In een later stadium zal de informatievoorziening naar bedrijven verder worden ontwikkeld naar een meer faciliterende wijze.

Energieloket

De informatievoorziening voor de ondernemers kan verbeterd worden in samenwerking met Parkmanagement. Er kan een Energieloket voor bedrijven ingericht worden. Hier kunnen ondernemers terecht voor informatie over alle regelingen en initiatieven, zodat zij geholpen worden met hun vragen. Dit kan een digitaal loket zijn en in de vorm van een inloopmoment.

Kosten energieloket bedrijven: €20.000 per jaar.

Instrument	Informatievoorziening bedrijven	
Doel instrument	Informatie voor ondernemers ontsluiten om hen te inspireren en te faciliteren om zelf stappen te zetten.	
Effect Instrument	Ondernemers zijn bewust en worden geïnspireerd en gefaciliteerd op het gebied energiebesparing	
Kernwaarden	<i>Eerlijk</i>	Bedrijven zijn commerciële instellingen die zelf zorg dienen te dragen voor hun bedrijfsvoering en hun pand. Primair draait het om economisch belang (korte termijn voortbestaan). Aandacht voor toekomstbestendigheid en belasting van de omgeving zijn aspecten die bij de Weerter energietransitie een rol gaan spelen.
	<i>Kansrijk</i>	Er doen zich nieuwe kansen voor om nieuwe businessmodellen te ontwikkelen op het gebied van energietransitie en duurzaamheid. Door dit vanuit de gemeente te ondersteunen, zijn bedrijven beter voorbereid op alle ontwikkelingen.

		Bedrijven kunnen hun werknemers laten zien dat ze bij een duurzaam bedrijf werken en zo een voorbeeld zijn om ook thuis te investeren in energiemaatregelen.				
	<i>Groen</i>	Behalve energietransitie kan er ook aandacht geschonken worden aan andere thema's				
Doelen 2030	<i>Alle gebouwen zijn aardgasvrij-proof</i>	Bedrijven worden meegenomen in het doel om alle gebouwen aardgasvrij-proof te krijgen. Ze worden ondersteund bij hun eigen verantwoordelijkheid wat betreft de energietransitie				
	<i>Voor elk gebouw is inzichtelijk hoe deze aardgasvrij kan worden</i>	n.v.t.				
	<i>De helft van de elektriciteitsbehoefte is opgewekt met lokale hernieuwbare energiebronnen</i>	Bedrijven kunnen investeringen doen in zonneweides en zo lokaal bijdragen aan opwekking en zorgen voor eigen energiebehoefte				
	<i>Mobiliteit is significant gereduceerd</i>	Vervoersbewegingen die bedrijven veroorzaken zijn een behoorlijk aandeel van het totaal				
KPI (Key Performance Indicator)	<i>KPI</i>	<i>Bron</i>	<i>Referentie (2020)</i>	<i>Eenheid</i>	<i>Streefwaarde</i>	
	Aantal artikelen in zakenblad	Zakenblad	0	aantal	2021	4
					2022	8
					2030	40
	Energiekloket ingericht en operationeel	Park-management	0	Aantal ondernemers geholpen	2021	20
2022					40	
2030					700	
Budget	Definitief		Geprognostiseerd (labelen reserve energietransitie)			
	€ 14.000 (Zakenblad)		€ 40.000 (loket)			
Kantttekeningen en risico's	N.v.t.					

2.6 Instrumenten ten behoeve van de gemeentelijke organisatie

2.6.1 Prestatieafspraken woningcorporaties

Jaarlijks worden er afspraken gemaakt met woningcorporaties. Duurzaamheid, waar energie ook onder geschaard wordt, is een belangrijk aspect bij deze prestatieafspraken. De woningvoorraad in Weert is voor ca. 25% in handen van de corporaties. Zij zijn dus heel belangrijk bij het realiseren van de doelstellingen.

Door de doelstellingen te vertalen naar prestatieafspraken, sluit het verduurzamingsproces van corporaties goed aan bij de doelstelling van de gemeenten.

Vanaf 2020 worden de doelstellingen van de routekaart vertaald naar prestatieafspraken met woningcorporaties. Vooralsnog kan dit kostenneutraal.

Instrument	Prestatieafspraken Woningcorporaties	
Doel instrument	Afspraken maken zodat de gemeente kan sturen en monitoren wat de voortgang is van de woningcorporaties op de gezamenlijke energiedoelstellingen	
Effect instrument	Gemeente heeft jaarlijks inzicht in de voortgang van woningcorporaties in de energietransitie en heeft een instrument in handen om jaarlijks bij te sturen.	
Kernwaarden	<i>Eerlijk</i>	Een woningcorporaties is er voor inwoners die zijn aangewezen op sociale huurwoningen. Doordat woningcorporaties zorgdragen voor verduurzaming van hun woningen, komt deze opgave niet rechtstreeks terecht bij de huurders, die mogelijk grote investeringen niet in een keer kunnen dragen.
	<i>Kansrijk</i>	Woningcorporaties zorgen voor werkgelegenheid in de gemeente doordat grote woningaantallen verduurzaamd moeten worden.
	<i>Groen</i>	Woningcorporatie Wonen Limburg participeert in het project Warm Wonen in Weert, waarin ook een groene component aanwezig is. Woningcorporaties in Weert nemen hun verantwoordelijkheid op het gebied van duurzaamheid in hun beleid en in de praktijk.
Doelen 2030	<i>Alle gebouwen zijn aardgasvrij-proof</i>	Draagt bij via groot onderhoud en renovatie van woningen waarbij de woningen meteen energiezuinig gemaakt worden.
	<i>Voor elk gebouw is inzichtelijk hoe deze aardgasvrij kan worden</i>	Woningcorporaties zijn hiervoor zelf verantwoordelijk. In de prestatieafspraken wordt dit vastgelegd, waardoor de gemeente kan sturen.
	<i>De helft van de elektriciteitsbehoefte is opgewekt met lokale hernieuwbare energiebronnen</i>	n.v.t.
	<i>Mobiliteit is significant gereduceerd</i>	n.v.t.

KPI (Key Performance Indicator)	KPI	Bron	Referentie (2020)	Eenheid	Streefwaarde	
	Aantal woningen gerenoveerd	Wonen Limburg	0	woningen	2021	Ntb
2022					Ntb	
2030					Allemaal	
Energieverbruik huurwoningen		klimaatmonitor	Ntb	kWh/jaar	2021	Ntb
					2022	Ntb
					2030	Ntb
Budget	Definitief		Geprognostiseerd (labelen reserve energietransitie)			
	€ 0		€ 0			
Kantttekeningen en risico's	De ambitieuze doelstellingen van de gemeente dienen te passen in de doelstellingen van de corporaties. Tot nu toe blijken de doelstellingen van Wonen Limburg (90% corporatiewoningen in bezit) en van de gemeente Weert in grote lijnen op elkaar aan te sluiten					

2.6.2 Prestatieafspraken energiecoöperaties

De energie doelstellingen gaan verder dan de invloedssfeer van de gemeente. Technische, economische en sociale ontwikkeling en innovaties volgen elkaar snel op. Op gebied van energie is momenteel in Weert één energiecoöperatie die concreet werkt aan het verminderen van energieverbruik en het opwekken van vernieuwbare energie, nl WeertEnergie. De doelstellingen van WeertEnergie en de gemeente liggen in dezelfde lijn.

De energiecoöperatie is een initiatief van en voor inwoners van Weert. De coöperatieve gedachte sluit naadloos aan bij de kernwaarden Eerlijk en Kansrijk. Actuele voorbeelden laten zien hoe WeertEnergie invulling geeft aan de kernwaarden en bijdraagt aan de doelstellingen.

- Zonneweide Altweeterheide is de eerste coöperatieve zonneweide van Limburg, tevens voorzien van de eerste coöperatieve batterij van Nederland, waarmee de energie lokaal opgeslagen kan worden in afwachting van het gebruik. Zo komt lokaal opgewekte energie ook volledig ten gunste van de leden van de corporatie.
- Windpark Weert is een initiatief van energiecoöperatie WeertEnergie en Eneco. Het Windpark Weert is een coöperatief windpark, dat samen met betrokken inwoners van de gemeente Weert wordt gerealiseerd. (bron <https://windparkweert.nl/>)
- WeertEnergie participeert in het project Warm Wonen in Weert waarbij WeertEnergie haar energieverkeners en energiecoaches opleidt en inzet voor het energiezuinig maken van de woningen in Weert. De vrijwillige energieverkeners zetten zich in voor hun mede-inwoners.

Mooie voorbeelden, waaruit blijkt dat de coöperatie vooruitstrevend en in lijn met de kernwaarden en doelstellingen van de gemeente opereert. Ook is gebleken dat intensieve samenwerking tussen gemeente en coöperatie noodzakelijk is voor het succesvol opzetten van projecten.

De energiecoöperatie heeft steeds meer een spilfunctie binnen het speelveld van de energietransitie. Er vindt een verschuiving plaats van activiteiten waarin de energiecoöperatie zelfstandig projecten ontwikkelt, naar een speler die gevonden wordt door commerciële ontwikkelaars. Zij hebben een betrouwbare coöperatie nodig die in staat is lokaal draagvlak te creëren voor ontwikkeling van initiatieven. Dit is ook wat we als gemeente willen zien. Het experimentele beleid "Extra ruimte voor

zonneweides” dat 9 juli 2020 door de raad is vastgesteld positioneert coöperaties als spil bij de ontwikkeling van energieprojecten, door de wens/ambitie om steeds meer coöperatief projecten te ontwikkelen.

Om te kunnen sturen op de resultaten die door WeertEnergie behaald worden, zullen prestatieafspraken gemaakt worden. Hierdoor kunnen we monitoren wat de voortgang is en inspelen op maatschappelijke of technische ontwikkelingen waarin WeertEnergie een rol speelt of kan spelen.

Wanneer in de toekomst meer energicoöperaties actief worden, zullen de prestatieafspraken in gezamenlijkheid met alle coöperaties gemaakt worden.

Instrument	Prestatieafspraken WeertEnergie					
Doel instrument	Vastleggen welke ambities en welke rol WeertEnergie heeft in de energietransitie en deze vastleggen.					
Effect instrument	Helderheid over rollen en taken en betere samenwerking tussen gemeente en WeertEnergie					
Kernwaarden	<i>Eerlijk</i>	Een coöperatieve energievoorziening is van iedereen en voor iedereen.				
	<i>Kansrijk</i>	Bij de huidige energietransitie vindt een verschuiving plaats van centraal naar lokaal. Hiermee ontstaan nieuwe lokale verdienmodellen die de lokale economie kunnen versterken. Een coöperatieve aanpak borgt dat opbrengsten terugvloeien naar de lokale gemeenschap.				
	<i>Groen</i>	WeertEnergie heeft geen specifieke doelstellingen gericht op het versterken van natuur en biodiversiteit. Wel hebben ze laten zien hier aandacht aan te besteden. Middels prestatieafspraken, kunnen deze thema's beter verankerd worden in de werkzaamheden van WeertEnergie				
Doelen 2030	<i>Alle gebouwen zijn aardgasvrij-proof</i>	WeertEnergie participeert in Warm Wonen in Weert, waarbij de doelstelling is om in 2030 zoveel mogelijk woningen aardgasvrij-proof te hebben.				
	<i>Voor elk gebouw is inzichtelijk hoe deze aardgasvrij kan worden</i>	WeertEnergie is via verschillende onderzoektrajecten nauw betrokken bij de warmtetransitie.				
	<i>De helft van de elektriciteitsbehoefte is opgewekt met lokale hernieuwbare energiebronnen</i>	WeertEnergie initieert projecten om duurzame energie op te wekken en zal ook een belangrijke rol vervullen bij het beleid “meer ruimte voor zonneweides”				
	<i>Mobiliteit is significant gereduceerd</i>	Slimme laadpalen op semi-publieke lokaties worden door WeertEnergie onderzocht. Lokaal opgewekte elektriciteit wordt hierbij ingezet.				
KPI (Key Performance Indicator)	<i>KPI</i>	<i>Bron</i>	<i>Referentie (2020)</i>	<i>Eenheid</i>	<i>Streefwaarde</i>	
	Aantal leden	Leden-administratie	350	leden	2021	500
					2022	800

					2030	2500
	Gerealiseerde zonneweides	Projecten-administratie	2 ha	kWh/jaar	2021	Ntb
					2022	Ntb
					2030	100 ha
Budget	Definitief		Geprognotiseerd (labelen reserve energietransitie)			
	€ 0,-		€ 0,-			
Kanttkening en risico's	N.v.t.					

2.6.3 Professionalisering samenwerking WeertEnergie

WeertEnergie en de gemeente werken al jaren intensief samen. Er is bij beide partijen behoefte om deze samenwerking minder vrijblijvend van aard te maken, de continuïteit van de samenwerking te borgen en WeertEnergie beter te faciliteren, zodat er een opschaling van initiatieven kan ontstaan aansluitend bij de vastgestelde doelstellingen van de Weerter Routekaart Energietransitie.

Ook is WeertEnergie een non-profit organisatie die wordt gerund door vrijwilligers en specialisten op "no cure no pay basis". De resultaten zijn, onder de genoemde omstandigheden en vergeleken met andere coöperaties, boven gemiddeld. De ambitie van de gemeente vraagt om een versnelling cq. opschaling van initiatieven van WeertEnergie. En vraagt daarmee een professionalisering in de samenwerking tussen WeertEnergie en gemeente. Op deze manier kan WeertEnergie de initiatieven van de gemeente nog verder ondersteunen en kunnen gezamenlijk stappen gezet worden.

De gemeente heeft afgelopen jaren met Parkmanagement een soort gelijke professionaliseringslag doorgemaakt. Natuurlijk was het gewenste effect anders (faciliteren van ondernemers om de lokale economie te versterken), maar ook hier gaat het over het faciliteren van een non-profit organisatie met overlappende doelen. Voor de professionaliseringslag bij Parkmanagement is een kwartiermaker ingezet, die gedurende een aantal maanden een samenwerkingsmodel heeft opgezet, met aan beide zijden verplichtingen aansluitend bij de gewenste ambities.

Voorgesteld wordt om een soort gelijk traject te doorlopen met WeertEnergie. De kosten, gebaseerd op de ervaringen die de gemeente bij Parkmanagement heeft opgedaan, worden geraamd op ca. € 20.000 voor het kwartiermakerstraject. Daarnaast mag verwacht worden dat de professionalisering leidt tot een jaarlijkse subsidie. Vooralnog wordt dit geprognotiseerd op ca. € 50.000 per jaar. Deze worden voor 2021 en 2022 gelabeld uit de algemene reserve.

Instrument	Professionalisering samenwerking WeertEnergie					
Doel instrument	Professionalisering van samenwerking WeertEnergie en gemeente					
Effect instrument	Meer slagkracht, kennis en vaardigheden binnen WeertEnergie zodat zij de gemeente beter kunnen ondersteunen in de Energietransitie.					
Kernwaarden	<i>Eerlijk</i>	Een coöperatieve energievoorziening is van iedereen en voor iedereen.				
	<i>Kansrijk</i>	Bij de huidige energietransitie vindt een verschuiving plaats van centraal naar lokaal. Hiermee ontstaan nieuwe lokale verdienmodellen die de lokale economie kunnen versterken. Een coöperatieve aanpak borgt dat opbrengsten terug vloeien naar de lokale gemeenschap.				
	<i>Groen</i>	WeertEnergie heeft geen specifieke doelstellingen gericht op het versterken van natuur en biodiversiteit. Wel hebben ze laten zien hier aandacht aan te besteden. Middels prestatieafspraken, kunnen deze thema's beter verankerd worden in de werkzaamheden van WeertEnergie				
Doelen 2030	<i>Alle gebouwen zijn aardgasvrij-proof</i>	WeertEnergie participeert in Warm Wonen in Weert, waarbij de doelstelling is om in 2030 zoveel mogelijk woningen aardgasvrij-proof te hebben.				
	<i>Voor elk gebouw is inzichtelijk hoe deze aardgasvrij kan worden</i>	WeertEnergie is via verschillende onderzoektrajecten nauw betrokken bij de warmtetransitie.				
	<i>De helft van de elektriciteitsbehoefte is opgewekt met lokale hernieuwbare energiebronnen</i>	WeertEnergie initieert projecten om duurzame energie op te wekken en zal ook een belangrijke rol vervullen bij het beleid "meer ruimte voor zonneweides"				
	<i>Mobiliteit is significant gereduceerd</i>	Slimme laadpalen op semi-publieke lokaties worden door WeertEnergie onderzocht. Lokaal opgewekte elektriciteit wordt hierbij ingezet.				
KPI (Key Performance Indicator)	<i>KPI</i>	<i>Bron</i>	<i>Referentie (2020)</i>	<i>Eenheid</i>	<i>Streefwaarde</i>	
	Professionaliseringstraject doorlopen	Plan van aanpak (op te stellen)	Nvt		2021	gereed
					2022	
					2030	
Budget	Definitief	Geprognostiseerd (labelen reserve energietransitie)				
	€ 20.000	€ 100.000				
Kanttelingen en risico's	N.v.t.					

2.6.4 Energieneutraliteit meenemen in MJOP Gemeentelijk en maatschappelijk Vastgoed

Voor het planmatig beheer en onderhoud van het gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed wordt gebruik gemaakt van een Meer-Jaren-Onderhouds-Planning. Hierin zijn voor de looptijd van 5 jaar de reguliere onderhoudstaken vastgelegd. Gekoppeld hieraan is een onderhoudsbudget. Het uitgangspunt van dit budget is dat de gebouwen in stand worden gehouden. Verbeteringen, waaronder ook verduurzaming, vragen extra investeringen die niet in het reguliere onderhoudsbudget zijn voorzien.

De kwaliteitseisen aan gebouwen zijn de laatste jaren sterk aan het veranderen. Niet alleen energieprestatie, maar ook zaken als flexibiliteit, toegankelijkheid, comfort, gezondheid, ecologie, etc. Deze kwaliteitseisen leiden ook tot een andere waardering van het onderhoudsbudget.

Het in stand houden van gebouwen, zoals het tot nu toe is geregeld, zal in de toekomst niet meer toereikend zijn. Beheer en onderhoud zal gaan meebewegen met de maatschappelijke ontwikkelingen die zich in een steeds hoger tempo manifesteren. Planmatig beheer en onderhoud zal de komende jaren dan ook transformeren naar een methodiek die beter past bij deze tijd.

Eén van de aspecten is het aardgasvrij-proof maken van het gemeentelijk vastgoed in de komende 10 jaar. Hierbij wordt aangesloten op de Weerter Routekaart Energietransitie. Ten eerste vindt de focus plaats op het bouwkundig geschikt maken van de gebouwen voor aardgasvrije scenario's.

Om energieneutraliteit mee te nemen in het MJOP is aanvullend budget nodig. Hiermee kan het beheer en onderhoud aansluiten bij de ambities horend bij de Weerter energieambitie.

Het budget dient voor extra investeringen om de gebouwen energieneutraal te krijgen. Dit resulteert ook in een kostenbesparing op energielasten. Op dit moment zijn deze twee niet gekoppeld, zodat de netto kosten/opbrengsten niet inzichtelijk zijn. Waar wenselijk en mogelijk zullen komende jaren koppelingen worden gemaakt, zodat de lasten en de baten in samenhang kunnen worden beschouwd. Dit vormt een onderdeel van een leercurve om meer inzicht te krijgen in effectieve maatregelen.

De gemeente Weert bezit ca. 80 eigen vastgoedobjecten (incl. het zwembad en het munttheater). Om aan de doelstelling "Aardgasvrij-proof" te voldoen dient het vastgoed aangepakt te worden. Hierbij dient rekening te worden gehouden met:

- De staat van het gebouw;
- Geplande onderhoud (MJOP);
- Technische haalbaarheid;
- Betaalbaarheid;
- Omgeving (uitwisseling energie, restwarmte, collectieve installaties, etc);
- Strategische visie op het gebouw.

De huidige bedrijfsvoering is gericht op het in stand houden van huidige kwaliteit. Er wordt op dit moment niet actief gestuurd op energieneutraliteit. Door actief op energieneutraliteit te anticiperen ontstaat meer ruimte om gebruik te maken van natuurlijke momenten om ingrijpende maatregelen te nemen. Dit leidt tot efficiëntie en lagere kosten. Ook worden geen maatregelen genomen die later te niet gedaan worden (no regret maatregelen).

Uit het MJOP volgen de natuurlijke onderhoudsmomenten van gebouwen. Deze momenten zijn ideaal om voorbereidingen voor energieneutraliteit mee te nemen. Voor de gebouwen waar de momenten op korte termijn spelen, zal door middel van een energiescan worden bepaald welke (extra) maatregelen hiervoor noodzakelijk zijn. Op basis hiervan wordt er een aanvullend voorstel

gemaakt en aan de raad voorgelegd. Op deze wijze sturen we efficiënt naar aardgasvrij-proof gemeentelijk vastgoed.

Voor de energiescans is komende periode € 50.000 geraamd. Voor de realisatie van de extra maatregelen wordt gevraagd om € 500.000 te oormerken.

Instrument	Energieneutraliteit meenemen in MJOP Gemeentelijk Vastgoed	
Doel Instrument	Gemeentelijk vastgoed aardgasvrij-proof krijgen voor 2030	
Effect Instrument	Energiebehoefte van gemeentelijk vastgoed verlaagd, waardoor gebouwen aardgasvrij-proof worden en de energielasten omlaag gaan.	
Kernwaarden	<i>Eerlijk</i>	Inwoners en bedrijven krijgen te maken met grote veranderingen ten aanzien van hun energiehuishouding en vraagt ook extra uitgaven om woningen en gebouwen aan te passen. De gemeente kan niet achter blijven en dient het goede voorbeeld te geven.
	<i>Kansrijk</i>	Verduurzamen van Gemeentelijk Vastgoed levert werkgelegenheid op voor de Weerter samenleving, daarnaast geven we als gemeente het goede voorbeeld, waardoor inwoners ook geïnspireerd kunnen worden om zelf stappen te zetten
	<i>Groen</i>	Nu wordt ingezet op energieneutraliteit. In een later stadium kan er verbreding plaatsvinden naar vergroening en circulariteit van bijvoorbeeld materiaalgebruik
Doelen 2030	<i>Alle gebouwen zijn aardgasvrij-proof</i>	De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid om gemeentelijk vastgoed aardgasvrij-proof te maken. Gemeentelijk vastgoed en voorzieningen draagt voor 1% bij aan de totale energiebehoefte, maar heeft wel een voorbeeldfunctie naar de gemeenschap
	<i>Voor elk gebouw is inzichtelijk hoe deze aardgasvrij kan worden</i>	Uit de energiescan zal ook blijken wat er noodzakelijk is om gemeentelijk vastgoed aardgasvrij te maken.
	<i>De helft van de elektriciteitsbehoefte is opgewekt met lokale hernieuwbare energiebronnen</i>	n.v.t.
	<i>Mobiliteit is significant gereduceerd</i>	n.v.t.

KPI (Key Performance Indicator)	KPI	Bron	Referentie (2020)	Eenheid	Streefwaarde	
	Energiescan panden	Energiescan panden	Vastgoed	0	panden	2021
2022						10
2030						allemaal
Gebouwen aardgasvrij-proof		Vastgoed	0	Aantal panden	2021	0
					2022	1
					2030	allemaal
Budget	Definitief		Geprognostiseerd (labelen reserve energietransitie)			
	€ 50.000		€ 1.000.000			
Kanttekeningen en risico's	Bij gemeentelijk vastgoed en voorzieningen is de gemeente zelf aan zet om invulling te geven aan de energietransitie. Het reguliere MJOP houdt geen rekening met de energietransitie. Zonder aanvullend budget zal de gemeente geen invulling kunnen geven aan haar eigen ambitie.					

2.6.5 Energiemonitoringssysteem

Het gemeentelijk vastgoed en de voorzieningen (zoals openbare verlichting en rioolpompen) worden nog niet actief gemonitord. Ook zijn nog niet alle elektriciteitsaansluitingen voorzien van een slimme meter. Om inzicht te krijgen in het energieverbruik is het actief monitoren essentieel.

Het voorstel is een monitoringssysteem te implementeren bij alle gemeentelijke elektriciteitsaansluitingen. Hiermee is de gemeentelijke organisatie in staat het energieverbruik in kaart te brengen en maatregelen te beoordelen.

Bijkomend voordeel is dat dit tevens als controlesysteem dient bij de beoordeling van energiefacturen en storingen sneller worden herkend. Beide zullen leiden tot een kostenbesparing.

Enmalige kosten bedragen € 10.000 en de bijkomende jaarlijkse kosten zijn € 2.500.

Instrument	Energiemonitoringssysteem	
Doel instrument	In kaart brengen en monitoren van het energiegebruik van gemeentelijk vastgoed	
Effect instrument	We hebben inzicht in het huidige energiegebruik van gemeentelijk vastgoed en kunnen beter sturen op effectiviteit bij energie besparen bij eigen gebouwen en voorzieningen	
Kernwaarden	<i>Eerlijk</i>	De gemeentelijke organisatie gebruikt een aanzienlijke hoeveelheid energie. De energierekeningen worden betaald met gemeenschapsgeld. Op dit moment is de organisatie onvoldoende in staat om op een zorgvuldige wijze de energierekeningen te beoordelen.
	<i>Kansrijk</i>	Inzicht in energiegebruik biedt kansen om energie te besparen en te weten welke maatregelen het meest geschikt zijn.
	<i>Groen</i>	n.t.b.
Doelen 2030	<i>Alle gebouwen zijn aardgasvrij-proof</i>	Draagt bij aan het inzicht wat we moeten doen aan gemeentelijk vastgoed om aardgasvrij-proof te worden

	<i>Voor elk gebouw is inzichtelijk hoe deze aardgasvrij kan worden</i>	Draagt bij aan het inzicht wat we moeten doen aan gemeentelijk vastgoed om aardgasvrij te worden				
	<i>De helft van de elektriciteitsbehoefte is opgewekt met lokale hernieuwbare energiebronnen</i>	n.v.t.				
	<i>Mobiliteit is significant gereduceerd</i>	n.v.t.				
KPI (Key Performance Indicator)	<i>KPI</i>	<i>Bron</i>	<i>Referentie (2020)</i>	<i>Eenheid</i>	<i>Streefwaarde</i>	
	Monitoringssysteem	Afdeling vastgoed	0	panden	2021	30
					2022	allemaal
					2030	
Budget	Definitief	Geprognostiseerd (labelen reserve energietransitie)				
	€ 15.000					
Kanttekeningen en risico's	Een monitoringsysteem alleen is niet voldoende. Er is capaciteit nodig om de data te analyseren en indien wenselijk op in te spelen. Voorsnog wordt ervan uitgegaan dat dit binnen bestaande capaciteit wordt opgepakt. Vroegtijdig anticiperen levert ook een kostenvoordeel op (langere levensduur installaties, energiebesparing, etc.)					

2.6.6 Intensiveren aandacht en stimulering vergunningverlening (ver)bouwaanvragen

De gebouwde omgeving (woningen en utiliteit) is verantwoordelijk voor 2/3 van de energiebehoefte van de gemeente. Om als gemeente energieneutraal te kunnen worden is het noodzakelijk de gebouwen te verduurzamen.

Wanneer er nieuwbouw of uitbreiding plaatsvindt, dient vaak de energieprestatie te worden aangetoond (Bouwbesluit). Op dit moment wordt er echter geen prioriteit gegeven aan toetsing en handhaving van energieprestaties. Toetsing vindt alleen administratief plaats en er is geen handhaving voor de energieprestatie.

Vanuit de kerndoelen van de Routekaart werken we toe naar een energieneutraal Weert. We dragen dat uit met communicatiemiddelen en met stimuleringsregelingen verleiden we inwoners om mee te doen. Via het vergunningstelsel verplichten we inwoners om te voldoen aan de energieprestatienormen. De boodschap en noodzaak van de energietransitie wint aan kracht als we naast stimuleren en communiceren ook toezicht houden op de naleving van regels. Zonder 'wakend oog' zal het voor veel mensen te vrijblijvend worden om daadwerkelijk actie te ondernemen.

In het kader van deze routekaart en aan te sluiten bij de ambitie, is het daarom wenselijk om de prioriteit te verhogen van toezicht en handhaving. Hiervoor is kennis en capaciteit nodig.

Ontwikkelingen in de wet- en regelgeving geven aanleiding en mogelijkheden om focus aan te brengen bij de energieprestatie. Zo zal per 1 januari 2022 de omgevingswet van kracht zijn. Ook de

wet kwaliteitsborging die per 1 januari 2022 van kracht gaat geeft aanleiding om te onderzoeken hoe de energieambities hierin passen. Verder is per 1 januari de BENG-norm (Bijna Energie Neutraal Gebouw) van kracht. Hiermee wordt het belang van energiezuinig bouwen verankerd in de wetgeving.

In lijn met de routekaart wordt voorgesteld om extra aandacht te schenken aan energie. Voorgesteld wordt om de aandacht te focussen op een drietal elementen:

- Isolatie
- Ventilatie
- Kierdichting

Deze elementen dragen bij aan de doelstelling om alle gebouwen in 2030 aardgasvrij-proof te hebben. Als gemeente wordt getoetst of de gebruikte constructie daadwerkelijk de isolatiewaarde en luchtdichtheid heeft, die bij de energieprestatieberekening wordt opgegeven. Ook wordt op de bouw gecontroleerd of de juiste materialen en op de juiste wijze worden toegepast.

Hiervoor is capaciteit nodig. Voorgesteld wordt om vanaf 1 januari 2021 extra capaciteit in huren voor het naleven van de energetische regels, zoals hierboven beschreven. Hierbij wordt ook kennis en ervaring opgedaan om met de invoering van nieuwe wetten vanaf 2022 op een juiste wijze invulling te geven. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat dit binnen de voorgestelde extra capaciteit kan plaatvinden.

De kosten voor de extra noodzakelijke capaciteit en kennis wordt door VTH geraamd op ca. € 50.000 per jaar. Ook kan in plaats van extra capaciteit ook een andere prioritering worden gekozen. Hierbij gaat het wel ten koste van één of meerdere andere nader te bepalen toetsingscriterium. Omdat de toetsing en handhaving al op een minimaal niveau zijn georganiseerd is het verschuiven van prioriteiten eigenlijk niet mogelijk zonder dat vitale onderwerpen, zoals brandveiligheid en gezondheid, in het geding komen

Wanneer de prioriteit op niveau is, is het mogelijk om de legesverordening als doelmatig instrument voor de energietransitie in te zetten. Hierbij kan een korting op de leges worden gegeven, wanneer er bovenwettelijke energieprestaties worden gerealiseerd. In een later stadium zal, in het kader van de Weerter Routekaart Energietransitie, ook hier een voorstel voor worden gedaan. De introductie van de omgevingswet is een moment om de legesverordening te herzien.

Gevraagd wordt om € 50.000 beschikbaar te stellen om voortvarend aan de slag te kunnen gaan. Komende periode wordt met deze capaciteit onderzocht hoe energieneutraliteit binnen de hervormde VTH-wetgeving past en zal de raad een voorstel worden voorgelegd. Vooruitlopend wordt gevraagd om hiervoor € 100.000 te oormerken als reserve energietransitie.

Instrument	Intensiveren aandacht en stimulering vergunningverlening (ver)bouwaanvragen
Doel instrument	Zorgen voor voldoende capaciteit om te toetsen of de energieprestatie in woningen gehaald wordt.
Effect instrument	Inwoners hebben een stok achter de deur (toezicht) als het gaat over naleving van het bouwbesluit en de energieprestatie.

Kernwaarden	<i>Eerlijk</i>	Het bouwen van woningen en gebouwen geschied volgens wet- en regelgeving. Er worden eisen gesteld aan isolatiewaarden, energieprestatie en gasloos bouwen. Door het ontbreken van toetsing en handhaving ontstaat het risico dat bouwers afwijken van opgegeven ontwerpcondities. Door toetsing en handhaving te intensiveren wordt dit risico beheersbaar gemaakt. Daarmee zijn ook eerlijke bouwers gediend.
-------------	----------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

	<i>Kansrijk</i>	Door handhaving en toetsen te intensiveren en hiermee borgen dat gebouwen zorgvuldig en volgens specificaties worden gebouwd, wordt de kwaliteit van de gebouwde omgeving verhoogt. Bovendien ontstaan er nieuwe mogelijkheden om nog meer te verduurzamen. Er kan gestimuleerd worden om volgens bovenwettelijke energiespecificaties te bouwen. Echter dit dient dan ook als zodanig getoetst te kunnen worden.				
	<i>Groen</i>	Het toezicht op energieprestatie is vormgegeven, kan het op termijn worden uitgebreid naar andere duurzame thema's, zoals klimaatadaptatie en biodiversiteit				
Doelen 2030	<i>Alle gebouwen zijn aardgasvrij-proof</i>	Nieuwbouw mag in principe niet meer met gas-aansluiting worden gebouwd. Hiervoor is wel extra aandacht nodig voor bouwkundige en installatietechnische maatregelen. Extra aandacht van toezicht borgt de kwaliteit van de gebouwen.				
	<i>Voor elk gebouw is inzichtelijk hoe deze aardgasvrij kan worden</i>	N.v.t.				
	<i>De helft van de elektriciteitsbehoefte is opgewekt met lokale hernieuwbare energiebronnen</i>	Hoe meer elektriciteit gebouw gebonden kan worden opgewekt, des te minder hernieuwbare energieopwekking in het openbare gebied noodzakelijk is. Bovenwettelijke stimulans heeft invloed op de impact in de openbare ruimte				
	<i>Mobiliteit is significant gereduceerd</i>	N.v.t.				
KPI (Key Performance Indicator)	<i>KPI</i>	<i>Bron</i>	<i>Referentie (2020)</i>	<i>Eenheid</i>	<i>Streefwaarde</i>	
	Aantal energietoezicht bezoeken bij nieuwbouw	VTH	0	[-]	2021	20
					2022	40
					2030	Alle gebouwen
	Aantal gebouwen met bovenwettelijke energieprestatie	VTH	0	[-]	2021	0
					2022	5
2030					Alle gebouwen	
Budget	Definitief		Geprognostiseerd (labelen reserve energietransitie)			
	€ 50.000		€ 100.000			

2.6.7 Intensiveren toezicht en handhaving zorgplicht energie Wet milieubeheer

Het terugbrengen van het energieverbruik is niet geheel vrijblijvend. Het Activiteitenbesluit milieubeheer verplicht namelijk bedrijven en instellingen om alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder uit te voeren. Dit is de energiebesparingsplicht. Deze geldt voor bedrijven en instellingen (Wet milieubeheer-inrichtingen) die per jaar vanaf 50.000 kWh of 25.000 m³ aardgas of een equivalent daarvan verbruiken.

Als een bedrijf onder de informatieplicht valt dient dit in het e-loket van RVO te worden gerapporteerd. Als uitgangspunt voor de energiebesparende maatregelen wordt de [Erkende Maatregelenlijst energiebesparing \(EML\)](#) gebruikt. Deze bevat energiebesparende maatregelen (per bedrijfstak) met een terugverdientijd van 5 jaar of minder.

De insteek is dat bedrijven een eigen verantwoordelijkheid hebben aangaande de zorgplicht om energiezuinig te opereren. De gemeente kan bedrijven hier wel op aanspreken en handhaven. Urgentie is tot nu toe klein geweest en de gemeente heeft te weinig capaciteit beschikbaar (of neemt te weinig af bij de RUD) om voldoende toezicht te houden in relatie tot de energieambitie. Vanaf 2020 is de bewijslast omgedraaid, en zijn bedrijven met een bepaalde energiebehoefte verplicht actief aan te geven hoe ze omgaan met hun zorgplicht. Voorgesteld wordt om dit moment aan te grijpen om het toezicht en handhaving op dit onderwerp te intensiveren en minder vrijblijvend te maken.

De gemeente Weert geeft prioriteit voor energietoezicht bij de grootste verbruikers. Voorgesteld wordt om dit op te schalen naar alle bedrijven die onder de informatieplicht vallen. Ingeschat is dat ca. 700 bedrijven in Weert aan de informatieplicht moeten voldoen.

Allereerst dient de administratieve afhandeling van de informatieplicht op orde worden gebracht. Hierbij dient gecontroleerd te worden of bedrijven op een juiste wijze aan de informatieplicht hebben voldaan. Daarnaast dienen de gegevens geanalyseerd te worden om de vervolgstappen te bepalen die voor het bedrijf en RUD van toepassing zijn. De administratieve afhandeling van deze fase is geraamd op € 360.000 (extra inzet RUD). Op basis van de analyse kan de insteek van de volgende fase (toezicht, handhaving, informatievoorziening, stimulering, etc.) worden bepaald.

De Regionale UitvoeringsDienst (RUD) voert de toezicht en handhaving voor de Wet milieubeheer voor de gemeente Weert uit. Er kan bij de RUD extra capaciteit worden afgenomen. Voorgesteld wordt om komende periode een start te maken met het administratieve toezicht en hiervoor € 150.000 voor vrij te maken.

Instrument	Intensiveren toezicht en handhaving zorgplicht energie Wet milieubeheer					
Doel instrument	Het aanspreken van bedrijven op hun verantwoordelijkheid aangaande ze Wet milieubeheer en het daarmee minder vrijblijvend maken van de maatregelen.					
Effect instrument	Bedrijven gaan actiever de zorgplicht naleven.					
Kernwaarden	<i>Eerlijk</i>	Ook bedrijven hebben de verantwoordelijkheid om mee te doen in de energietransitie. Zeker bedrijven die veel energiegebruiken kunnen grote impact maken op het geheel.				
	<i>Kansrijk</i>	Bedrijven worden aangesproken om energiemaatregelen te nemen die binnen 5 jaar terug te verdienen zijn. Dit biedt kansen voor ondernemers om binnen 5 jaar rendement te halen uit hun investering. Tevens geven bedrijven het goede voorbeeld aan hun werknemers, waardoor zij ook gemotiveerd kunnen raken om te investeren in hun woning of in mobiliteit.				
	<i>Groen</i>	Het is aanbevelenswaardig om bij de maatregelen tevens te kijken of het mogelijk is de biodiversiteit te verhogen en de wateroverlast of droogte aan te pakken, bijvoorbeeld door zonnepanelen te combineren met een groendak.				
Doelen 2030	<i>Alle gebouwen zijn aardgasvrij-proof</i>	Bedrijven moeten inventariseren welke maatregelen op korte termijn rendabel zijn, daarbij inventariseren zij meteen de maatregelen voor de lange termijn en wordt duidelijk wat er nodig is om aardgasvrij-proof te worden.				
	<i>Voor elk gebouw is inzichtelijk hoe deze aardgasvrij kan worden</i>	N.v.t.				
	<i>De helft van de elektriciteitsbehoefte is opgewekt met lokale hernieuwbare energiebronnen</i>	Grootschalige zonnedaken op bedrijven zijn denkbaar en dragen bij aan de doelstelling				
	<i>Mobiliteit is significant gereduceerd</i>	Bedrijven worden zich bewust van hun impact en denken mogelijk ook na over de mobiliteit van werknemers of bedrijfsprocessen.				
KPI (Key Performance Indicator)	<i>KPI</i>	<i>Bron</i>	<i>Referentie (2020)</i>	<i>Eenheid</i>	<i>Streefwaarde</i>	
	Inzet RUD administratief toezicht		0	Aantal bedrijven	2021	175
					2022	350
					2030	700
	Gecontroleerde bedrijven		0	aantal	2021	0
					2022	0
					2030	700

Budget	Definitief	Geprognoseerd (labelen reserve energietransitie)
	€ 150.000	
Kanttekeningen en risico's	Wanneer er niks gedaan wordt met de data die de informatieplicht genereerd, wordt niet inzichtelijk hoe bedrijven ervoor staan. Ook geeft het een verkeerd signaal, door aan de ene kant bedrijven te verplichten tijd en geld te besteden om te voldoen aan hun wettelijke verplichting en aan de andere kant een gemeente die er niets mee doet. Dit leidt tot wantrouwen van bedrijven naar overheid.	

2.7 Instrumenten ten behoeve van sociaal maatschappelijke transitie, communicatie en gedragsverandering

2.7.1 Communicatie Energietransitie tbv gedragsverandering

De energietransitie wordt vaak gezien als een technische transitie. Het is een transitie waarin we ervoor zorgen dat woningen en panden technisch en bouwkundig in orde zijn, waarbij we onderzoeken doen naar alternatieve bronnen; en projecten opzetten om daadwerkelijk de overstap te maken. Deze uitdagingen zijn te plannen, te onderzoeken en op te lossen, zeker in een tijd waarin steeds meer informatie beschikbaar is over mogelijkheden en techniek ook steeds verder ontwikkeld wordt. Technisch is de energietransitie een kwestie van 'gewoon doen'.

De echte uitdaging van de energietransitie is dat we collectief een gedragsverandering moeten doormaken. Inwoners zullen uiteindelijk zelf hun huis energiezuinig moeten (laten) maken, zelf minder energie gaan gebruiken en zelf de auto laten staan. Dit vergt veel meer dan een technische oplossing.

Om een gedragsverandering te bewerkstelligen zullen mensen eerst bewust gemaakt moeten worden van de urgentie, ze moeten het echt gaan voelen dat het noodzakelijk is om actie te ondernemen. Daarna komt dat ze zich verantwoordelijk moeten gaan voelen en de verantwoordelijkheid ook moeten gaan nemen. Pas daarna volgt dat mensen daadwerkelijk acties gaan ondernemen om technische maatregelen te treffen.

Inzet communicatie

Om dit bewustzijn aan te wakkeren, verantwoordelijkheidsbesef en de actiestand bij mensen te stimuleren is het noodzakelijk dat we in ALLE genoemde instrumenten sterk aandacht geven aan een communicatiestrategie om de gedragsverandering in gang te zetten. We moeten collectief anders gaan nadenken en handelen en daarvoor zijn gerichte communicatie-uitingen nodig die passen bij de doelgroep en de fase waarin de doelgroep verkeert.

De bestaande digitale informatiekanalen dienen in stand gehouden te worden. De kanalen zijn echter slechts het medium waarop de informatie komt te staan. Het doelgericht communiceren van de informatie en het onder de aandacht brengen van de informatie op de kanalen is zeker zo belangrijk. Dit moet echter wel gestructureerd gebeuren zodat de boodschap ook daadwerkelijk aankomt op de juiste plek. Hiervoor worden naast de websites van Heerlijk Weert en het duurzaambouwloket ook stevig ingezet op campagnes via mailings, social media, weekbladen, plaatselijke vakbladen, uitingen in de openbare ruimte en (digitale) bijeenkomsten. Om hierover efficiënt en effectief te communiceren is ondersteuning noodzakelijk van de afdeling communicatie.

Het is daarbij belangrijk dat de communicatie over de verschillende instrumenten elkaar niet in de weg zit en dezelfde boodschap uitdraagt. Bovendien is het belangrijk te beseffen dat het geen reguliere communicatie betreft gericht op informatieoverdracht, maar dat het gedragsverandering te weeg moet brengen. Voor gedragswetenschappelijke ondersteuning op het gebied van communicatie over energietransitie overkoepelend voor de gehele Weerter Routekaart Energietransitie is per jaar een bedrag noodzakelijk van 75.000,-

Instrument	Communicatie Energietransitie tbv gedragsverandering					
Doel instrument	Strategisch en operationeel voldoende capaciteit beschikbaar hebben om de energietransitie te ondersteunen op het gebied van gedragsverandering					
Effect instrument	Er wordt op een structurele efficiënte en effectieve manier gecommuniceerd met inwoners en bedrijven over de energietransitie					
Kernwaarden	<i>Eerlijk</i>	Iedereen in Weert moet de kans krijgen om op zijn of haar manier en niveau geïnformeerd te worden over de energietransitie. Voor verschillende doelgroepen zijn verschillende kanalen en middelen nodig. Communicatie is essentieel voor een eerlijke informatie verdeling onder de bevolking.				
	<i>Kansrijk</i>	Communicatie over de energietransitie is noodzakelijk om alle kansen te kunnen pakken die er liggen. Ook communiceren we over de kansen en voordelen die er liggen voor onze inwoners. Daarmee geven we iedereen een kans om mee te kunnen doen.				
	<i>Groen</i>	Hoe sneller mensen bewust worden van de noodzaak van de energietransitie doordat we er goed over communiceren, hoe beter dit voor de aarde is.				
Doelen 2030	<i>Alle gebouwen zijn aardgasvrij-proof</i>	Draagt bij aan de doelstellingen doordat we mensen informeren, enthousiasmeren en aanzetten tot actie doormiddel van communicatie				
	<i>Voor elk gebouw is inzichtelijk hoe deze aardgasvrij kan worden</i>	Draagt bij aan de doelstellingen doordat we mensen informeren, enthousiasmeren en aanzetten tot actie doormiddel van communicatie				
	<i>De helft van de elektriciteitsbehoefte is opgewekt met lokale hernieuwbare energiebronnen</i>	Draagt bij aan de doelstellingen doordat we mensen informeren, enthousiasmeren en aanzetten tot actie doormiddel van communicatie				
	<i>Mobiliteit is significant gereduceerd</i>	Draagt bij aan de doelstellingen doordat we mensen informeren, enthousiasmeren en aanzetten tot actie doormiddel van communicatie				
KPI (Key Performance Indicator)	<i>KPI</i>	<i>Bron</i>	<i>Referentie (2020)</i>	<i>Eenheid</i>	<i>Streefwaarde</i>	
	Inhuur communicatie adviseur Energietransitie		0	1	2021	1
					2022	1
					2030	ntb
	Strategisch plan voor communicatie omtrent energietransitie		0	plan	2021	gereed
					2022	
2030						
Budget	Definitief		Geprognotiseerd (labelen reserve energietransitie)			
	€ 150.000					

Kantttekeningen en risico's	Er wordt gestreefd naar een integrale communicatiestrategie. Dus niet alleen energietransitie als thema pakken, maar kiezen voor een benadering waarbij gecommuniceerd wordt over de toekomst van Weert. Energietransitie is niet een opzich zelf staand thema.
-----------------------------	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

2.7.2 Participatie ten behoeve van gedragsverandering energietransitie

De gemeente staat niet alleen in de communicatie over energiebewustzijn en de energietransitie. Tal van initiatieven in de sociale, maatschappelijke en culturele sector staan klaar om te participeren of participeren reeds. Denk aan (basis)scholen en ROC's die expliciet aandacht geven aan duurzaamheid en energie in hun programma's en leerlingen op pad sturen in de stad om concrete onderzoeken uit te voeren of acties op te zetten. Maar denk ook aan de informatievoorziening van NMC de IJzeren Man, de voorlopers rol van het Munttheater op het gebied van duurzaamheid en de programmering van Theater de Huiskamer met films die bewustzijn aanwakkeren. Maar ook het gemeentelijke initiatief "het Stadslab" is een mooi voorbeeld.

De verwachting is dat juist de culturele sector, met haar vele creatieve 'out of the box' denkers sterk zal kunnen bijdragen aan nieuwe denkrichtingen op het gebied van energiebesparing. De technische kant hebben we als gemeente zelf goed op orde. Voor de sociaalmaatschappelijke kant kunnen de sociaalmaatschappelijke en culturele sector ingezet worden. Denkkraacht ligt voor het oprapen in de samenleving. Ook actiebereidheid is hoog, mits het onderwerp en de vorm mensen aanspreekt.

Uitgangspunt is dat de culturele sector kan zorgen voor een aansprekende 'vorm'. In hun kunstuitingen (in de breedste zin van het woord) en publieksevenementen leveren zij inspiratie, verwondering, bewustwording, participatie.

Sec gezien zullen initiatieven uit deze hoek geen significante bijdrage leveren aan het besparen van energie, in de zin van het besparen van KWh elektriciteit en gas. Echter de impact op de samenleving van bijvoorbeeld een energieneutrale kermis of een compleet duurzame organisatie van Bospop of de stadstriathlon of aandacht van de Openmonumentendag voor duurzame monumenten zijn een vliegwiel voor bewustwording. Inwoners van Weert zijn trots op deze evenementen en zullen zich geïnspireerd voelen om zelf ook een steentje bij te dragen. De bereidheid tot participeren in deze opgave zal sterk toenemen is de verwachting.

Participatie spinoff

De spinoff van kunst en culturele evenementen, organisaties en acties laat zich lastig in hoeveelheden energiebesparing uitdrukken. Deze sector geeft mensen echter wel energie in de zin van enthousiasme, inspiratie en actiebereidheid. Door deze 'energie' bij de inwoners van Weert aan te wakkeren met kunst, cultuur en maatschappelijke projecten, kan daadwerkelijk energie bespaard worden!

Hoe dit vorm te geven zal verder uitgewerkt moeten worden. Uitgangspunt is dat bestaande of nieuwe initiatieven en instanties uitgedaagd worden om met het thema energiebesparing en energieopwekking aan de slag te gaan. Dat kan op manieren die bij de persoon, de instantie of het evenement past.

Organisatorisch kan dit bijvoorbeeld in de vorm van een 'maak energie' subsidie. Op deze manier maken we het mogelijk dat initiatieven vanuit de maatschappij ondersteuning krijgen en participatie op het gebied van energiebesparing vergroot wordt. Een en ander wordt natuurlijk uitgebreid afgestemd met de verantwoordelijke ambtenaren uit het sociale domein. Zo wordt de

energietransitie van Weert niet alleen een technisch en ruimtelijke opgave, maar gaat heel de samenleving mee doen!

Voorgesteld wordt om voor deze participatie in de komende periode € 150.000 te oormerken en op een later tijdstip hiervoor een projectplan Raadsvoorstel te maken.

Een ander voorbeeld is een burgerbegroting voor de energietransitie, in combinatie met landelijke en Europese subsidieregelingen.

Instrument	Participatie Energietransitie tbv gedragsverandering	
Doel instrument	Bewerkstelligen dat in de samenleving projecten ontstaan op het gebied van energie, die inwoners inspireren, enthousiasmeren en aanzetten tot actie tbv de energietransitie doormiddel van de inzet van het thema energie in evenementen, uitingen en kunst.	
Effect instrument	Participatie uit andere delen van de samenleving dan de technisch ruimtelijke disciplines. Nieuwe oplossingen, denkrichtingen en aanknopingspunten komen voort uit participatie projecten.	
Kernwaarden	<i>Eerlijk</i>	Iedereen wordt op een andere manier warm van een bepaalt thema. Sommige mensen moeten technisch aangesproken worden, andere voelen zich geïnspireerd om mee te doen door het zien van kunst of het meedoen aan een out of the box inspiratiesessie met het Stadslab. Door de culturele sector te betrekken bij de energietransitie, wordt een andere doelgroep aangesproken.
	<i>Kansrijk</i>	Voor de culturele sector en de sociaal maatschappelijke organisaties ligt er de kans om zich op een andere manier te profileren, namelijk op het gebied van energie. Hiermee leiden we bewuste burgers op die op hun beurt weer andere mensen in hun omgeving inspireren om ook mee te doen.
	<i>Groen</i>	Hoe sneller mensen bewust worden van de noodzaak van de energietransitie doordat we er goed over communiceren, hoe beter dit voor de aarde is.
Doelen 2030	<i>Alle gebouwen zijn aardgasvrij-proof</i>	Draagt bij aan de doelstellingen doordat we mensen informeren, enthousiasmeren en aanzetten tot actie doormiddel van participatie in de sociaalmaatschappelijke en culturele hoek.
	<i>Voor elk gebouw is inzichtelijk hoe deze aardgasvrij kan worden</i>	Draagt bij aan de doelstellingen doordat we mensen informeren, enthousiasmeren en aanzetten tot actie doormiddel van participatie in de sociaalmaatschappelijke en culturele hoek.
	<i>De helft van de elektriciteitsbehoefte is opgewekt met lokale hernieuwbare energiebronnen</i>	Draagt bij aan de doelstellingen doordat we mensen informeren, enthousiasmeren en aanzetten tot actie doormiddel van participatie in de sociaalmaatschappelijke en culturele hoek.

	<i>Mobiliteit is significant gereduceerd</i>	Draagt bij aan de doelstellingen doordat we mensen informeren, enthousiasmeren en aanzetten tot actie doormiddel van participatie in de sociaalmaatschappelijke en culturele hoek.				
KPI (Key Performance Indicator)	<i>KPI</i>	<i>Bron</i>	<i>Referentie (2020)</i>	<i>Eenheid</i>	<i>Streefwaarde</i>	
	Opzetten van een subsidieprogramma	Gemeente Cultuur	0		2021	Gereed en 5 projecten
					2022	5 projecten
					2030	5 projecten
Strategisch plan voor participatie	Gemeente Cultuur	0	Plan	2021	Gereed	
				2022	bijstelling	
				2030	bijstelling	
Budget	Definitief		Geprognostiseerd (labelen reserve energietransitie)			
			€ 150.000			
Kanttelingen en risico's	N.v.t.					

2.8 Instrumenten ten behoeve van beleidsmatige en technische energietransitie

2.8.1 Soortenonderzoek biodiversiteit t.b.v. energietransitie

De energietransitie leidt tot veranderingen in de gebouwde omgeving. Maatregelen die noodzakelijk zijn ten behoeve van de energietransitie kunnen de biodiversiteit schaden. Denk bijvoorbeeld aan het verdwijnen van gebouw bewonende soorten (Vleermuis, gierzwaluw en huismus) op zolders die kierdicht gemaakt worden. De biodiversiteit staat al onder druk en het is zeer ongewenst dat de energietransitie als negatief bij-effect heeft om deze verder te schaden.

Om te weten wat het effect is van de energiemaatregelen op de biodiversiteit zal een Weert brede scan uitgevoerd moeten worden naar het voorkomen van soorten en de verspreiding ervan. Op deze manier kan op basis van de nulmeting bepaald worden hoe we verder willen omgaan met de gebouw bewonende soorten en andere soorten die in de leefomgeving van de mens aanwezig zijn.

Met de resultaten van het onderzoek kunnen voorgestelde instrumenten op termijn verder geoptimaliseerd worden, zodat energietransitie geen negatieve impact heeft op de biodiversiteit.

Kosten voor nulmeting zijn op basis van soortgelijke studies bij andere gemeenten geraamd op: 25.000,-

Instrument	Soortenonderzoek biodiversiteit tbv energietransitie
Doel instrument	Inzichtelijk maken op welke plekken gebouw bewonende soorten aanwezig zijn.
Effect instrument	Het inzicht hebben in de aanwezigheid van gebouw bewonende soorten die als input dienen voor verdere maatregelen inzake isolatie en gebouw bewonende soorten.

Kernwaarden	<i>Eerlijk</i>	We moeten zorgdragen voor mens en dier. Dat maakt dat de energietransitie ook eerlijk verdeeld moet worden en dat ook de gebouwbewonende dieren een stem moeten krijgen.				
	<i>Kansrijk</i>	Energiemaatregelen bieden kansen voor de biodiversiteit in de zin dat inzicht in de aanwezigheid van soorten zorgt voor beter passende maatregelen voor deze soorten. Tevens biedt het kansen om ook andere, ecologisch verantwoorde technieken te leren kennen bij bijvoorbeeld de isolatie van woningen.				
	<i>Groen</i>	De biodiversiteit mag niet geschaad worden door het isoleren van woningen. Onderzoek maakt mogelijk dat we inzichtelijk krijgen waar welke soorten aanwezig zijn. Dat is de start van adequate maatregelen.				
Doelen 2030	<i>Alle gebouwen zijn aardgasvrij-proof</i>	Zorg voor biodiversiteit is een voorwaarde bij het aardgasvrij-proof maken				
	<i>Voor elk gebouw is inzichtelijk hoe deze aardgasvrij kan worden</i>	Zorg voor biodiversiteit is een voorwaarde bij het aardgasvrij-proof maken				
	<i>De helft van de elektriciteitsbehoefte is opgewekt met lokale hernieuwbare energiebronnen</i>	Nvt				
	<i>Mobiliteit is significant gereduceerd</i>	Nvt				
KPI (Key Performance Indicator)	<i>KPI</i>	<i>Bron</i>	<i>Referentie (2020)</i>	<i>Eenheid</i>	<i>Streefwaarde</i>	
	Onderzoek naar gebouwbewonende soorten		0	onderzoek	2021	gereed
					2022	
					2030	

	Strategisch plan voor omgang met gebouwbewonende soorten		0	Plan	2021	gereed
					2022	
					2030	
Budget	Definitief	Geprognostiseerd (labelen reserve energietransitie)				
	€ 25.000					
Kanttekening en en risico's	N.v.t.					

2.8.2 Ontwikkelen businesscase + organisatie warmtebedrijf

De rol van de gemeente is nog niet duidelijk. Deze kan variëren van (mede-)eigenaar (zoals Het Groene Net in Sittard), tot een stakeholder met prestatieafspraken (conform model van de gemeente Dordrecht). Ook is de (eind) schaal van het warmtenet nog onbekend. Tot nu toe wordt altijd gesproken over een open warmtenet. Dit betekent een net met keuzevrijheid voor afnemers en leveranciers. De overheid zou dan een rol hebben in de hoofdinfrastructuur (backbone) en hierin kunnen investeren. Eigenschap van deze investering is dat deze hoog is, maar met relatief grote mate van zekerheid. Dit past ook goed bij het investeringsprofiel van een overheid.

De initiatieffase is een tijdrovend proces die het best kan worden gestuurd door een externe partij. Om hierbij belangen van overheid te dienen is het verstandig als gemeente hierin voorziet. Het bedrag geeft indicatie van kosten, als uit lopend onderzoek blijkt dat startcase levensvatbaar is.

Initiatieffase : € 130.000
 Ontwikkelfase startcase : € 2.000.000

Instrument	Ontwikkelen businesscase + organisatie warmtebedrijf	
Doel instrument	Uitzoeken of het rendabel en haalbaar is om als gemeente een warmtebedrijf op te zetten	
Effect instrument	Inzicht in de haalbaarheid en betaalbaarheid	
Kernwaarden	<i>Eerlijk</i>	Een gemeentelijk warmtenet biedt de mogelijkheid om zelf de regie te houden, met als doel dat iedereen mee kan doen, ongeacht de portemonnee. Mogelijkheden tot cooperatieve deelname.
	<i>Kansrijk</i>	Biedt kansen voor het opzetten van een gemeentelijk energiebedrijf. Onderzoek of dit wenselijk is.
	<i>Groen</i>	
Doelen 2030	<i>Alle gebouwen zijn aardgasvrij-proof</i>	Draagt bij aan het aardgasvrij maken van woningen op langere termijn.
	<i>Voor elk gebouw is inzichtelijk hoe deze aardgasvrij kan worden</i>	Draagt bij aan de visie op welke manier we huizen van het gas af zullen halen op een juridisch financiële manier.

	<i>De helft van de elektriciteitsbehoefte is opgewekt met lokale hernieuwbare energiebronnen</i>	Nvt			
	<i>Mobiliteit is significant gereduceerd</i>	Nvt			
KPI (Key Performance)	<i>KPI</i>	<i>Bron</i>	<i>Referentie (2020)</i>	<i>Eenheid</i>	<i>Streefwaarde</i>

Indicator)	Rol gemeente en stakeholders zijn vastgelegd		0	onderzoek	2021	
					2022	gereed
					2030	
Budget	Definitief		Geprognostiseerd (labelen reserve energietransitie)			
	€ 130.000		Nu nvt			
Kanttelingen en risico's	Trajecten voor collectieve voorzieningen, zoals warmtenetten zijn tijdrovend en investeringen zijn hoog (ook in ontwikkelfase). Dit kan ertoe leiden dat als het traject vordert het lastiger wordt om "uit te stappen", vanwege de reeds gemaakte kosten					

2.8.3 Transitievisie Warmte

Energieneutraal betekent ook dat op termijn alle gebouwen afgekoppeld worden van het aardgas. De gemeente maakt een Transitievisie Warmte, waarin wordt opgenomen op welke wijze hier invulling aan kan worden gegeven en een globale planning voor de eerste stappen. Hierin wordt ook de samenhang bekeken van de beschikbaarheid van lokale bronnen en verwachte verzwaring en transformatie van het energienetwerk (Enexis).

Het opstellen van de transitievisie warmte is een wettelijke taak van de gemeente. Deze moet gereed zijn in 2021. Daarom is het belangrijk om komend jaar vol in te zetten op het opstellen van de visie. De uitgangspunten van Weert in het aardgas-vrij maken worden volgens de principes van Routekaart, nl EERLIJK, KANSRIJK en GROEN opgesteld

In Weert kiezen we er niet voor om meteen te starten met het uitrollen van andere energiebronnen. We zorgen er eerst voor dat de panden aardgasvrij-proof zijn tot 2030 en daarna volgt pas de daadwerkelijke overstap.

Op basis van offertes andere gemeentes kost het opstellen van een gemeentelijke transitievisie warmte eenmalig € 50.000.

Instrument	Transitievisie warmte	
Doel instrument	Beschrijven op welke wijze we in Weert invulling geven aan het afkoppelen van het aardgas en voldoen aan de wettelijke taak van de gemeente.	
Effect instrument	Inzicht hebben in welke bronnen beschikbaar zijn en welke bronnen het meest geschikt zijn voor welke buurt/wijk.	
Kernwaarden	<i>Eerlijk</i>	De transitievisie Warmte wordt zo ingericht dat iedereen mee kan doen, dat iedereen op een betaalbare manier van het gas af kan vanaf 2030, de streefdatum van Weert om te starten met afkoppelen.
	<i>Kansrijk</i>	Ntb
	<i>Groen</i>	Voor het opstellen van de transitievisie warmte worden duurzame en hernieuwbare energiebronnen onderzocht. De impact op het landschap en de biodiversiteit zijn

		hierin belangrijk parameters om te komen tot de meest optimale keuze voor Weert.				
Doelen 2030	<i>Alle gebouwen zijn aardgasvrij-proof</i>	De transitievisie Warmte van Weert zal als belangrijkuitgangspunt krijgen dat eerst alle gebouwen aardgasvrijproof zullen moeten worden voor ze afgekoppeld worden van het gas.				
	<i>Voor elk gebouw is inzichtelijk hoe deze aardgasvrij kan worden</i>	De transitievisie Warmte voorziet in het behalen van deze doelstelling. Het is de bedoeling dat er letterlijk in komt te staan welke delen van Weert op welke manier van het gas af gaan.				
	<i>De helft van de elektriciteitsbehoefte is opgewekt met lokale hernieuwbare energiebronnen</i>	Nvt				
	<i>Mobiliteit is significant gereduceerd</i>	Nvt				
KPI (Key Performance Indicator)	<i>KPI</i>	<i>Bron</i>	<i>Referentie (2020)</i>	<i>Eenheid</i>	<i>Streefwaarde</i>	
	Onderzoeken naar diverse alternatieve bronnen		3	Stuks	2021	3
					2022	nvt
					2030	nvt
Transitievisie vastgesteld				Visie	2021	gereed
					2022	
					2030	
Budget	Definitief		Geprognostiseerd (labelen reserve energietransitie)			
	€ 50.000		Nvt			
Kanttekeningen en risico's	De transitievisie warmte is een verplichting van het Rijk. Uiterlijk in 2021 dient deze te zijn vastgesteld door de gemeenteraad					

2.8.4 Faciliteren en cofinanciering pilots en kennisontwikkeling

Samen met lokale stakeholders (zoals woningcorporaties, energiecoöperaties en ondernemers), wordt lokale kennis ontwikkeld die ten goede komt aan een succesvolle energietransitie. Het kennisplatform van WeertEnergie wordt gefaciliteerd door een bijdrage in de kosten die gemaakt worden t.b.v. kennisontwikkeling (denk aan congressen / cursussen / inhuur specialisten). In ruil hiervoor wordt specifiek voor Weert kennis ontwikkeld (zoals laadpalen met lokale energie, Aquathermie uit het kanaal, binnenstedelijke toepassing van pv, etc). Ook worden pilots die bijdragen aan kennisontwikkeling t.b.v. energietransitie ondersteund, waarbij de rol van de gemeente met name faciliterend en verbindend is.

In 2020-2021 spelen onderstaande initiatieven

- Aquathermie
- Waterstof
- Financieringsmodellen t.b.v. bestrijding van energie-armoede
- Innovaties laadpalen

Pilots worden vaak gefinancierd door subsidieprogramma's. Daarbij wordt meestal een vorm van cofinanciering gevraagd. De gemeente kan hierin een rol spelen, zodat lokale innovaties gestimuleerd worden.

Instrument	Faciliteren en cofinanciering pilots en kennisontwikkeling					
Doel instrument	Gemeente ondersteunen op het gebied van de lokale energietransitie					
Effect instrument	Lokale kennis komt ten goede aan lokale stakeholders, zodat en de gemeente en de stakeholders in de toekomst op een lokaal niveau op de hoogte zijn van mogelijkheden, onmogelijkheden en businessmodellen.					
Kernwaarden	<i>Eerlijk</i>	We faciliteren lokale stakeholders, waardoor de baten en de kennis mbt de genoemde onderwerpen één op één terugvloeien naar de lokale gemeenschap.				
	<i>Kansrijk</i>	We brengen het lokale kennisniveau omhoog, waardoor we als Weert minder afhankelijk zijn van landelijke spelers die de markt (dreigen) te domineren. Zo houden we op termijn de lokale economie draaiende.				
	<i>Groen</i>	Pilots en kennisontwikkeling geeft ook de kans om lokale variabelen mee te nemen, zoals groen, landschap en biodiversiteit. De kennis over de lokale omgeving is immers groot bij lokale stakeholders.				
Doelen 2030	<i>Alle gebouwen zijn aardgasvrij-proof</i>	Draagt bij aan kennis				
	<i>Voor elk gebouw is inzichtelijk hoe deze aardgasvrij kan worden</i>	Draagt bij aan kennis over andere energiebronnen				
	<i>De helft van de elektriciteitsbehoefte is opgewekt met lokale hernieuwbare energiebronnen</i>	Draagt bij aan kennis over grootschalige opwekking				
	<i>Mobiliteit is significant gereduceerd</i>	Draagt bij aan vermindering mobiliteit en het stimuleren van elektrisch vervoer.				
KPI (Key Performance Indicator)	<i>KPI</i>	<i>Bron</i>	<i>Referentie (2020)</i>	<i>Eenheid</i>	<i>Streefwaarde</i>	
	Pilots	Gemeente	0	aantal	2021	1
					2022	2
					2030	
					2021	

					2022	
					2030	
Budget	Definitief		Geprognotiseerd (labelen reserve energietransitie)			
	€ 50.000					
Kantttekeningen en risico's	Eigenschap van pilots of experimenten en kennisontwikkeling is dat het ook kan leiden tot mislukkingen. Dit is niet erg voor de energietransitie, want juist mislukkingen hebben een hoog leereffect, en dat is toch het primaire doel van dit instrument. Het is vooraf niet te garanderen dat investeringen tot ogenschijnlijke successen leiden.					

2.8.5 Gemeentelijk Verkeer en Vervoer Plan (GVVP)

In december 2019 is de mobiliteitsvisie vastgesteld. Deze mobiliteitsvisie is een onderdeel van het GVVP (gemeentelijk verkeer- en vervoersplan). Dit GVVP bestaat uit 3 onderdelen: mobiliteitsvisie, mobiliteitsplan en uitvoeringsprogramma mobiliteit. Op dit moment wordt het Mobiliteitsplan opgesteld en eind 2020 of begin 2021 aan de Raad aangeboden. Dit plan levert een bijdrage aan de doelstelling om de energiebehoefte t.b.v. mobiliteit significant te reduceren. In het concept Mobiliteitsplan is "Energie neutrale mobiliteit" als randvoorwaarde meegenomen. Met energie neutrale mobiliteit bedoelen we dat alle energie die nodig is voor de mobiliteit van onze inwoners, lokaal wordt opgewekt met hernieuwbare energiebronnen. De stroomopwekking, die nodig is om met het (elektrisch) openbaar vervoer te rijden, laten we daarbij buiten beschouwing. Dit geldt ook voor de verkeersbewegingen op de A2.

Om deze ambitie te realiseren is het noodzakelijk dat de inwoners van Weert alleen nog rijden met voertuigen die door menskracht of elektriciteit (of vergelijkbaar) worden aangedreven. Elektrisch rijden levert een aanzienlijke energiebesparing op ten opzichte van fossiele brandstof, omdat elektromotoren een veel efficiëntere omzetting van energie naar beweging hebben. Gezien de huidige trend en de ambities op landelijk niveau lijkt 0% fossiele brandstof in 2040 een realistisch toekomstperspectief. Maar alleen elektrisch rijden is onvoldoende om 100% energie neutraal te zijn. De ruimtelijke impact om deze elektriciteit lokaal/regionaal op te wekken is (te) groot. Het is daarom ook nodig dat inwoners van Weert meer verplaatsingen met actieve vormen van mobiliteit (lopen of fietsen) of met het openbaar vervoer gaan maken.

In het uitvoeringplan van het GVVP wordt de randvoorwaarde "Energie neutrale mobiliteit in 2040" in concrete – meetbare – doelstellingen vertaald, die zijn gericht op het gebruik van elektrische voertuigen, lopen, fietsen en openbaar vervoer. De maatregelen die we in het GVVP voorstellen bestaan uit vieronderdelen:

1. Het maximaal faciliteren van het gebruik van elektrische voertuigen, bijvoorbeeld door te zorgen voor voldoende laadvoorzieningen.
2. Gedragsmaatregelen die inwoners stimuleren om zoveel mogelijk gebruik te maken van lopen, fietsen en openbaar vervoer, bijvoorbeeld door campagnes, educatie op scholen en slimme keuzes in de inrichting van de openbare ruimte.
3. Een schaa sprong geven aan de loop- en fietsinfrastructuur. We zorgen voor veilige, comfortabele en directe fietsroutes in een regionaal netwerk. Hierbij gaan we uit van de actieradius 15 kilometer, die gemakkelijk met een elektrische fiets te behalen is. Dit doen we bijvoorbeeld door het realiseren van snelfietsroutes naar omliggende steden en dorpen, het aanleggen van vrij liggende fietspaden langs 50, 60 en 80 km/u wegen, het realiseren van voldoende stallingsvoorzieningen etc.
4. Deelmobiliteit (deelauto's, deelfietsen, deelsteps enz...)

Het huidige beleid en financiering voor openbare infrastructuur is gericht op de instandhouding van de huidige situatie. Transformatie naar een infrastructuur mede gericht op energieneutraliteit is hierin niet voorzien. Het GVVP zet in op meer ruimte voor lopen en fietsen. Onderscheid kan worden gemaakt in techniek en gedrag en ook tussen korte termijn en lange termijn instrumenten. Het beleid en uitvoering is een samenspel tussen verschillende disciplines. Kijkend naar het actieplan Weerter Routekaart Energietransitie is het logisch in te steken op korte termijn acties gericht op gedrag. Hiermee wordt snel resultaat geboekt met relatief weinig middelen. Het GVVP plan heeft een horizon van 10 jaar, waarbij ook projectgebonden technische maatregelen aan de orde komen. Onderstaande tabel laat zien hoe het samenspel van verschillende disciplines in elkaar haken.

	Korte termijn	Lange termijn
Infrastructuur (techniek)	OG	GVVP
Gedrag	Routekaart	GVVP

Het GVVP is het instrument om energieverbruik in mobiliteit significant te reduceren. De doelstellingen uit de routekaart worden door het GVVP overgenomen. Investerings in fietsinfrastructuur laten we zoveel mogelijk meelopen met de onderhoudsplanning van wegen en riolering (GVVP, lange termijn). Hiervoor zijn echter meer middelen nodig dan waar in de huidige begroting rekening mee gehouden is voor regulier onderhoud. Ook voor gedragsmaatregelen en laadvoorzieningen is extra budget nodig. Omdat de randvoorwaarden energie neutrale mobiliteit aanvullende inspanningen en middelen vereist, wordt er voor de komende periode € 400.000 geormerkt om aan deze randvoorwaarde te kunnen voldoen.

De focus ligt bij gedragsverandering op korte termijn, bijvoorbeeld:

- Educatieprogramma's voor ouderen en continueren educatie op scholen
- Verkeerslichten fietsvriendelijk inregelen;
- Bestaande wegen fietsvriendelijk maken door no regret maatregelen);
- Bewustwordingen en stimuleringsacties (bijvoorbeeld <https://www.lowcardiet.nl/>);
- Pro-actief laadpalen beleid (i.s.m. Vattenfall (Brabantse en Limburgse aanbesteding is zojuist geweest);
- Deelmobiliteit.

Dit wordt verder uitgewerkt in het GVVP plan en uitvoeringsprogramma, waar de raad t.z.t. over mag besluiten

Instrument	Gemeentelijk Verkeer en vervoersplan	
Doel instrument	Faciliteren om energieneutraliteit bij mobiliteitsbeleid te realiseren	
Effect instrument	Er kan op korte termijn aan de slag gegaan worden met quick-wins maatregelen om mobiliteit te verduurzamen	
Kernwaarden	<i>Eerlijk</i>	Energieneutraliteit in mobiliteit is slechts mogelijk wanneer er realistische alternatieven worden aangeboden. Dat betekent dat Weert zich in eerste instantie primair richt op het verbeteren van alternatieven voor auto's.
	<i>Kansrijk</i>	Er wordt gekozen om met relatief weinig middelen veel resultaat te bereiken. De maatregelen zijn niet gericht op infra, maar op gedragsverandering.
	<i>Groen</i>	Energieneutraliteit heeft als positief bij-effect dat op termijn meer groen in de openbare ruimte mogelijk wordt gemaakt. Minder auto's leidt tot minder (brede) wegen, dus meer ruimte voor groen.
Doelen 2030	<i>Alle gebouwen zijn aardgasvrij-proof</i>	Nvt
	<i>Voor elk gebouw is inzichtelijk hoe deze aardgasvrij kan worden</i>	Nvt
	<i>De helft van de elektriciteitsbehoefte is opgewekt met lokale hernieuwbare energiebronnen</i>	Nvt
	<i>Mobiliteit is significant gereduceerd</i>	Het GVVP is het instrument om energieverbruik in mobiliteit significant te reduceren. De doelstellingen uit de routekaart worden door het GVVP overgenomen.

KPI (Key Performance Indicator)	KPI	Bron	Referentie (2020)	Eenheid	Streefwaarde (cumulatief)	
	Energieneutraliteit in GVVP plan en Uitvoeringsprogramma GVVP			1	2021	Ja
					2022	
					2030	
	Aantal uitgevoerde korte termijn acties		0	Aantal actief	2021	1
					2022	3
					2030	
Budget	Definitief		Geprognostiseerd (labelen reserve energietransitie)			
			€ 400.000			
Kanttekeningen en risico's	Het gemeentelijke verkeers- en vervoersplan wordt voor 10 jaar ontwikkeld. In deze periode zal ook bij mobiliteit een transitie plaatsvinden. Deze is in belangrijke mate gekoppeld aan de energietransitie. Het is van belang dat beide ontwikkelingen naadloos op elkaar zijn afgestemd. Zo kunnen ze elkaar versterken en houdt de gemeente regie op de gezamenlijke transities.					

2.8.6 Regionale Energiestrategie

Met de Weerter Routekaart Energietransitie beschikt Weert over een lokale strategie om Weert energieneutraal te maken. Bij de ontwikkeling van de routekaart is zorgvuldig afgestemd met de ontwikkelingen binnen de Regionale Energiestrategie (RES). Beide zijn complementair. Weert kan lokaal aan de slag en houdt eigen regie.

Weert regionaal aangehaakt bij de RES. Hier wordt op regionaal niveau gekeken hoe de ambities uit het klimaatakkoord kunnen worden ingevuld, waarbij de individuele eigenschappen van gemeenten beter benut kunnen worden.

De RES is in ontwikkeling. Medio 2021 zal een eerste versie gereed zijn. Deze wordt aangeboden aan de gemeenteraden ter vaststelling. Ook de RES is een dynamisch proces wat niet zal stoppen zodra RES 1.0 is vastgesteld. Gedurende de hele transitie (volgens de klimaatwet t/m 2050) zal er regionaal worden samengewerkt binnen de RES organisatie.

Voor de gemeente Weert is het van belang dat we samenwerken waar mogelijk en regionale uitdagingen binnen de RES oppakken. Tevens moet er voor gewaakt worden dat de RES niet leidt tot vertragingen op lokale schaal. Continue afstemming met de regio is noodzakelijk, zowel voor de RES als voor het lokale invulling van de energietransitie.

Vanuit het klimaatakkoord is aan de regio's de opdracht meegegeven om een RES op te stellen, waarbij de gezamenlijke opgave van 35 TWh is opgelegd. Vanuit het Rijk zijn hier middelen voor beschikbaar gesteld. In de praktijk blijken de middelen ontoereikend voor een voortvarende realisatie van de RES. Er wordt binnen de RES besproken of gemeenten gezamenlijk kunnen bijdragen, zodat de voortgang niet in het geding komt. De bijdrage is momenteel geraamd op € 10.000 per jaar.

Instrument	Regionale energiestrategie					
Doel instrument	Regionale afstemming t.b.v. energietransitie					
Effect instrument	Lokaal beleid en regionaal beleid zijn complementair en versterken elkaar.					
Kernwaarden	<i>Eerlijk</i>	De RES zorgt voor een soort socialisering van energietransitie. Bijvoorbeeld de investering en inzet van regionale bronnen wordt hier geregeld.				
	<i>Kansrijk</i>	Op regionale schaal kunnen instrumenten met een regionaal karakter kostenefficiënter worden uitgevoerd. Tevens liggen er kansen voor clustering van grootschalige energieopwekking, waarbij behalve financieel voordeel ook ruimtelijke en maatschappelijke winst te boeken is				
	<i>Groen</i>	Door op regionale schaal naar de energietransitie te kijken zijn er meer mogelijkheden om het beter in te passen in het landschap, waarbij groene gebieden ontlast blijven				
Doelen 2030	<i>Alle gebouwen zijn aardgasvrij-proof</i>	Binnen de RES is veel aandacht voor energiebesparing. Dit sluit goed aan bij de Weerter doelstellingen.				
	<i>Voor elk gebouw is inzichtelijk hoe deze aardgasvrij kan worden</i>	De RES ontwikkelt een Regionale Structuur Warmte, waarbij op regionaal niveau gekeken wordt naar alternatieve bronnen. Denk aan geothermie en biomassa. Dit is complementair aan lokale bronnen (zoals restwarmte en aquathermie). Door samen te werken kunnen onderzoekskosten voor sommige onderdelen worden gedeeld.				
	<i>De helft van de elektriciteitsbehoefte is opgewekt met lokale hernieuwbare energiebronnen</i>	De Weerter Routekaart Energietransitie richt zich primair op kleinschalige opwek, waarbij ook lokale uitdagingen (agrarische sector, biodiversiteit, coöperaties) een plek krijgen. De RES richt zich op grootschalige opwek, waarbij regionale thema's meespelen. Beide dragen bij aan de energietransitie				
	<i>Mobiliteit is significant gereduceerd</i>	De RES houdt zich hier vooralsnog niet mee bezig				
KPI (Key Performance Indicator)	<i>KPI</i>	<i>Bron</i>	<i>Referentie (2020)</i>	<i>Eenheid</i>	<i>Streefwaarde</i>	
	RES 1.0 is vastgesteld door gemeenteraad	Gemeenteraad	-	-	2021	Ja
					2022	
					2030	
Budget	Definitief	Geprognostiseerd (labelen reserve energietransitie)				
	€ 20.000					

Kanttekeningen
en risico's

De RES is een verplichting die voortvloeit uit het klimaatakkoord

3 Financiële verkenning

3.1 Inleiding

Op basis van een begroting op hoofdlijnen is gesteld dat de energietransitie voor de komende 10 jaar een investering vergt binnen een bandbreedte van 16 tot 22 miljoen euro. De energietransitie wordt gefaseerd uitgevoerd. Er wordt steeds 2 jaar vooruit gekeken, waarbij de ambitie energieneutraal in 2040 als eindpunt blijft gelden. De middelen worden voor 2 jaar begroot. Voorgesteld wordt om, in lijn met de motie IX.M.2 Duurzaamheid, energietransitie en energieneutraliteit in 2040 van 29 mei 2019, de middelen te onttrekken uit de algemene reserve en dit te storten in de nieuwe reserve “Energietransitie”. Hiermee is de financiering steeds voor 2 jaar geborgd en kan er in voorkomende gevallen op tijd geanticipeerd worden om de energietransitie zonder belemmeringen te laten verlopen. De routekaart is in 2020 vastgesteld. Een aantal activiteiten zijn al gestart. Denk aan Warm Wonen in Weert en het experimentele beleid voor zonneweides. Er wordt in dit actieplan gekeken t/m 2022.

In dit programma is onderscheid gemaakt tussen definitieve en geprognostiseerde bedragen. De raad wordt gevraagd middelen uit de algemene reserve beschikbaar te stellen en te storten in de nieuwe reserve “Energietransitie”. Voor projecten waar de begroting nog niet voldoende nauwkeurig kan worden opgesteld (de geprognostiseerde bedragen), krijgt de raad op een later moment een voorstel, waarbij zij wordt gevraagd de middelen beschikbaar te stellen uit de reserve energietransitie. Voor de definitieve bedragen wordt de raad gevraagd in te stemmen met de (gedeeltelijke) uitgaven, waardoor er voortvarend aan de slag kan worden gegaan.

De financiële verkenning is gesplitst in twee delen. Paragraaf 4.2 geeft een overzicht van de begroting op basis van de instrumenten zoals die in hoofdstuk 3 beschreven staan (variant 1). Hiermee wordt in overeenstemming met de vastgestelde Weerter Routekaart Energietransitie een realistisch pad vrijgemaakt om de doelstellingen te realiseren.

De gemeente heeft momenteel te maken met een significante bezuinigingsopgave. De Weerter Routekaart Energietransitie gaat hier flexibel mee om gaan en dat vertaalt zich in een aangepaste begroting (Variant 2, paragraaf 4.3). Hierin wordt beschreven welke instrumenten kunnen worden vooruitgeschoven en waar budgetten zijn aangescherpt. Hiermee wordt een tijdelijke oplossing gecreëerd om tijdens de bezuinigingsronde de energietransitie toch verder in te zetten, waarbij ingeschat is dat de ontstane achterstand te overbruggen zal zijn. Deze dient op termijn ingelopen te worden. Deze begroting kan worden beschouwd als minimale variant.

In de huidige begroting is een structureel bedrag opgenomen voor duurzaamheid. Hieronder vallen uitgaven met betrekking tot energie en biodiversiteit (ongeveer gelijk verdeeld). Omdat er nu specifiek voor de energietransitie een routekaart is ontwikkeld, met bijbehorend actieplan en de financiering hiervan, conform wens van de raad, uit de algemene reserves wordt betrokken, blijft een gedeelte van het duurzaamheidsbudget onbenut. De begroting kan worden aangepast door het duurzaamheidsbudget te reduceren met €45.000 en het overgebleven bedrag aan biodiversiteit te koppelen.

Behalve directe opbrengsten (besparing energiekosten), levert het de gemeente ook indirect rendement op. De gemeenschap zal profiteren van de lokale energievoorzieningen en de lagere energielasten. Met de doelstellingen wordt de energiebehoefte van de gemeente Weert bijna gehalveerd. Dit levert de gemeenschap extra bestedingsruimte op in de orde van grootte van € 75.000.000 per jaar. In dat perspectief gezien wordt er een aanzienlijk rendement behaald voor de gemeenschap.

De komende periode wordt onderzocht welke directe en indirecte opbrengsten de energietransitie voor Weert genereert. Bijvoorbeeld opbrengsten die de gemeente ontvangt voor energieopwekking in openbaar gebied en de opstalbijdrage die de gemeente ontvangt voor de zonne-installatie op het bergbezinkbassin. Ook de besparing op de eigen energierekening door maatregelen uit MJOP kunnen worden beschouwd als opbrengst t.g.v. energietransitie. Door de opbrengsten inzichtelijk te maken, zullen de uitgaven in de toekomst makkelijker te verantwoorden zijn. Hetzelfde geldt voor subsidies of extra bijdragen die vanuit rijk en provincie worden verkregen bedoeld voor energietransitie. Deze kunnen bijvoorbeeld aan de reserve energietransitie worden toegevoegd. Hiermee blijft het zuiver en transparant hoe de financiële kant van de Weerter Energietransitie verloopt.

De raad wordt gevraagd voor deze eerste periode in ieder geval € 2.000.000 beschikbaar te stellen uit de algemene reserve en deze in de nieuwe reserve energietransitie te storten. Daarnaast wordt de raad nu gevraagd om conform variant 2 € 500.000 beschikbaar te stellen uit deze nieuwe reserve t.b.v. de definitieve uitgaven t/m 2022. Voor de geprognoseerde uitgaven volgen t.z.t separate raadsvoorstellen.

Jaarlijks wordt aan de raad een reflectief monitoringsverslag aangeboden waarin het afgelopen jaar wordt geëvalueerd en tegelijkertijd wordt het actieplan een jaar uitgebouwd. De raad houdt hiermee regie op de Weerter Energietransitie.

3.2 Begroting regulier (variant 1)

In voorgaande hoofdstukken zijn de instrumenten beschreven, waarmee de route kan worden afgelegd. Hierbij zijn ook de benodigde financiële middelen aangegeven. In onderstaande tabel zijn de noodzakelijke middelen samengevat.

Instrument	Definitief 21-22 (€)	Geprognoseerd (labelen reserve energietransitie) (€)
Warm Wonen in Weert	400.000	-
Weerter Energiefonds	-	1.000.000
Informatievoorziening energietransitie inwoners	20.000	-
Stimuleringsprojecten bedrijven	10.000	-
Informatievoorziening voor bedrijven	14.000	40.000
Prestatieafspraken woningcorporaties	-	-
Prestatieafspraken energie coöperaties	-	-
Professionalisering samenwerking WeertEnergie	20.000	100.000
Energie neutraal in MJOP	50.000	1.000.000
Energiemonitoringsysteem	15.000	-
Intensiveren aandacht en stimuleren vergunningverlening bouwaanvragen	50.000	100.000
Intensiveren toezicht en handhaving zorgplicht energie Wet milieubeheer	150.000	-
Communicatie energietransitie tbv gedragsverandering	150.000	-
Participatie tbv gedragsverandering energietransitie	-	150.000

Ergieneutraliteit in GVVP	-	400.000
Ontwikkelen businesscase + organisatie warmtebedrijf	130.000	-
Transitievisie Warmte	50.000	-
Faciliteren en cofinanciering pilots en kennisontwikkeling	50.000	-
Soortenonderzoek Biodiversiteit t.b.v. energietransitie	25.000	-
Regionale Energiestrategie	20.000	-
Totaal	1.154.000	2.700.000

3.3 Minimale variant (variant 2)

In de minimale variant dient een afweging gemaakt te worden om aan de ene kant vast te kunnen houden aan de doelstellingen, maar ook in te spelen op de urgentie om overheidsuitgaven (op korte termijn) te beperken. Voorgesteld wordt om vooralsnog geen concessie te doen aan de doelstellingen op lange termijn. Door bepaalde zaken te verschuiven naar de toekomst kan op korte termijn een kostenreductie worden gerealiseerd. Wel zal er op termijn een inhaalslag moeten worden gemaakt om de doelen in zicht te houden.

Om het verloop van de energietransitie conform routekaart niet in gevaar te brengen is een inschatting gemaakt van minimale noodzakelijke middelen.

Instrument	Definitief 21-22 (€)	Geprognostiseerd (labelen reserve energietransitie) (€)
Warm Wonen in Weert	200.000	200.000
Weerter Energiefonds ²		150.000
Informatievoorziening energietransitie inwoners	20.000	-
Stimuleringsprojecten bedrijven	10.000	-
Informatievoorziening voor bedrijven	-	-
Prestatieafspraken woningcorporaties	-	-
Prestatieafspraken energie coöperaties	-	-
Professionalisering samenwerking WeertEnergie	20.000	100.000
Ergieneutraal in MJOP	50.000	500.000
Ergieonitoringsysteem	15.000	-
Intensiveren aandacht en stimuleren vergunningverlening bouwaanvragen	25.000	-
Intensiveren toezicht en handhaving zorgplicht energie Wet milieubeheer	25.000	-
Communicatie energietransitie tbv gedragsverandering	90.000	-
Participatie tbv gedragsverandering energietransitie	-	100.000
Ergieneutraliteit in GVVP	-	€ 400.000
Ontwikkelen businesscase + organisatie warmtebedrijf	-	-

² Voorgesteld wordt om het budget mede te vullen met het reeds bestaande niet uitgeputte verduurzamingskrediet eigen vastgoed en de eenmalig ontvangen klimaatgelden

Transitievisie Warmte	50.000	-
Faciliteren en cofinanciering pilots en kennisontwikkeling	-	-
Soortenonderzoek Biodiversiteit t.b.v. energietransitie	25.000	-
Regionale Energiestrategie	20.000	-
Totaal	550.000	1.450.000

Per instrument wordt toegelicht wat het verschil met variant 1 is.

Warm Wonen in Weert

Warm Wonen in Weert is in volle gang. Het beschikbare budget voor 2020 zal niet geheel uitgegeven worden in 2020. Vanwege Corona maatregelen hebben niet alle activiteiten doorgang kunnen vinden, of zijn op een andere wijze vormgegeven. In 2021 zal een gedeelte van het budget kunnen worden besteed. Voor een vloeiende doorgang is het wenselijk om vervolgfianciering geborgd te hebben. Voorgesteld wordt om de helft van het benodigde budget beschikbaar te stellen en de andere helft te oormerken. Zo is de doorgang geborgd en wordt voldoende flexibiliteit behouden om in te spelen op toekomstige ontwikkelingen.

Energiefonds

Het energiefonds is een belangrijk hulpmiddel om de financiële drempel voor inwoners, verenigingen, stichtingen en bedrijven weg te nemen. Het is complementair met de informatieve en bewustwordingsinstrumenten. Van belang is dat de financieringsinstrumenten operationeel zijn, zodat dit bij de informatievoorziening geen knelpunten geeft. Het startkapitaal is teruggeschroefd om bij te dragen aan de gewenste kostenreductie. Tevens worden er overgebleven budgetten gebruikt om het fonds op alternatieve wijze te vullen, zodat er toch voldoende budget beschikbaar is om te kunnen starten. Dit voorgestelde budgetten die kunnen worden ingezet zijn:

- Verduurzamingskrediet gemeenlijk vastgoed ca. € 210.000
- Klimaatgelden € 203.655

Informatievoorziening energietransitie inwoners

Onafhankelijke informatievoorziening is belangrijk instrument om inwoners van betrouwbare informatie te voorzien. Het begrote bedrag is enigszins teruggeschroefd. Komende tijd wordt uitgezocht in hoeverre dit kan worden geïntegreerd in andere instrumenten.

Stimuleringsprojecten bedrijven

Het begrote bedrag blijft intact. Gepland is aan te sluiten bij een regionaal opgezet project. Door de schaalgrootte en verwachte bijdrage van provincie kan met weinig kosten relatief veel bereikt worden.

Informatievoorziening voor bedrijven

Voorlopig worden deze acties on hold gezet. Wel wordt onderzocht of op een alternatieve wijze, zonder kosten voor de gemeente, bedrijven kunnen worden bediend in hun informatiebehoefte. Bijvoorbeeld in samenwerking met Parkmanagement.

Professionalisering samenwerking WeertEnergie

De huidige energiecoöperatie en wellicht nog op te richten energiecoöperaties spelen een cruciale rol bij het verwezenlijken van de doelstellingen van de Weerter Routekaart Energietransitie. De samenwerking tussen gemeente en coöperatie(s) is van groot belang. De opgave heeft dusdanige omvang dat vrijblijvende en persoonsgebonden samenwerking niet toereikend is. Het is zelfs een risico, omdat wisselingen bij coöperatie(s) en/of gemeente kan leiden tot het stagneren van de samenwerking. De begroting voor dit instrument blijft in stand.

Energieneutraal in MJOP

Bij het opstellen van het MJOP is, ingegeven door de financiële uitdaging van de gemeente Weert, risicovol begroot. De komende jaren zal integraal worden bekeken op welke manier door herhuisvesting en / of fusies accommodaties kunnen worden afgestoten. Dit met als doel het realiseren van een structurele besparing op onderhoud en vastgoed. Alleen de accommodaties waarvan zeker is dat deze langere tijd onderdeel uitmaken van de gemeentelijke vastgoedportefeuille komen voor verduurzaming in 2021 en 2022 in aanmerking. In 2023 is meer inzicht in de toekomstige vastgoedportefeuille. In een concreet plan van aanpak voor de verduurzaming van deze vastgoedportefeuille worden de kosten van de verduurzamingsmaatregelen inzichtelijk gemaakt. Op basis van deze gegevens zal eind 2022 een bedrag uit de Weerter Routekaart Energietransitie worden gevraagd voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed in de periode 2023 tot en met 2025.

Voor de komende periode wordt volstaan met een halvering van het geprognoseerde bedrag.

Energiemonitoringsysteem

Inzicht in het eigen energiegebruik is van grote waarde om te bepalen waar kansen liggen om binnen het gemeentelijk vastgoed en voorzieningen te verduurzamen. Ook ontstaat er een situatie waarin goedkope of zelfs kosteloze maatregelen inzichtelijk worden. Tevens kan de factuurcontrole serieus worden uitgevoerd, wat een kostenbesparend resultaat kan opleveren. Daarom blijft de begroting voor dit instrument gehandhaafd

Intensiveren aandacht en stimuleren vergunningverlening bouwaanvragen

Voor de minimale variant wordt voorgesteld om de intensivering naar achteren te verschuiven. Wel wordt er een beperkt budget gevraagd t.b.v. voorbereidende activiteiten voor de komende vernieuwde wet- en regelgeving i.r.t. energietransitie.

Intensiveren toezicht en handhaving zorgplicht energie Wet milieubeheer

Voor de minimale variant wordt voorgesteld om de intensivering naar achteren te verschuiven. Wel wordt er een beperkt budget gevraagd t.b.v. voorbereidende activiteiten, zodat in de toekomst voortvarend van start kan worden gegaan. De voorbereidende activiteiten hebben betrekking op het ontwikkelen van een plan van aanpak en een beperkte uitvoering om inzicht te krijgen in de werkzaamheden en mogelijke kansen om te optimaliseren.

Communicatie energietransitie tbv gedragsverandering

Communicatie is essentieel om samen met alle stakeholders de energietransitie vorm te geven. In verband met bezuinigingsopgave wordt voorgesteld het budget te reduceren, waarbij geborgd dient te worden dat er voldoende beschikbaar blijft voor de fundamentele communicatie uitingen.

Participatie tbv gedragsverandering energietransitie

De energietransitie gaat iedereen aan. Iedereen vormt een onderdeel van deze transitie. Participatie vergroot verantwoordelijkheid en draagvlak. Tevens kunnen door slimme keuzes meerdere beleidsvelden worden bediend. Denk aan WMO of cultuur. Voorgesteld wordt om het budget te reduceren en het overgebleven budget zo effectief mogelijk in te zetten.

Energieneutraliteit in GVVP

Het GVVP wordt momenteel ontwikkeld. Energieneutraliteit is hierin sterk verweven. Het GVVP is het maatgevende instrument om de energiedoelstelling t.b.v. mobiliteit in te vullen. Het GVVP geldt voor langere termijn en vanwege de huidige ontwikkeling van het GVVP is het nu het momentum om energietransitie mee te nemen. Voorgesteld wordt om het bedrag wat hiervoor begroot is in stand te houden.

Ontwikkelen businesscase + organisatie warmtebedrijf

Dit instrument kan naar de toekomst worden geschoven, met het besef dat hiermee de tijdspanne om dit complexe thema uit te werken wordt ingekort.

Transitievisie Warmte

Is een verplichting vanuit het klimaatakkoord.

Faciliteren en cofinanciering pilots en kennisontwikkeling

Veel onderzoek is noodzakelijk om de huidige blinde vlekken die er zijn in te vullen. Door het budget te schrappen wordt dit onderdeel doorgeschoven naar de toekomst. Wel zal actief worden geanticipeerd op subsidiemogelijkheden, zodat wellicht sommige projecten opgezet kunnen worden / doorgang kunnen vinden.

Soortenonderzoek Biodiversiteit t.b.v. energietransitie

Op dit moment is er geen inzicht in voorkomende soorten in de gebouwde omgeving in Weert. Dit is basisonderzoek, waarmee de toekomstige aansturing (met name isolatie gebouwde omgeving) meer integraal kan worden aangestuurd. Voorgesteld wordt om dit onderzoek, ondanks de bezuiniging noodzaak, uit te voeren

Regionale Energiestrategie

De begroting van RES laat een gat zien voor de laatste periode. Onduidelijk is hoe hiermee vanuit het Rijk en/of Provincie wordt omgegaan. Het risico bestaat dat hierdoor het proces verstoort wordt. Dit is ongewenst, ook vanwege implementatie in andere trajecten, zoals omgevingsvisie/plan. Daarom wordt voorgesteld hierop te anticiperen en budget hiervoor beschikbaar te maken.

3.4 Verplichte variant

Voor de volledigheid wordt in deze paragraaf de variant met verplichte activiteiten beschreven. In onderstaande tabel staan de verplichtingen en bijbehorende kosten opgesomd.

Instrument	Definitief 21-22 (€)	Geprognostiseerd (labelen reserve energietransitie) (€)
Transitievisie Warmte	50.000	-
Regionale Energiestrategie	20.000	-
Totaal	70.000	-

Deze variant laat alleen de onderdelen zien die door het rijk zijn opgelegd aan gemeenten om uitvoering aan te geven. Met deze variant wordt afstand genomen van de Weerter Routekaart Energietransitie en de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn.

4 Ten slotte

Dit actieplan is een logisch vervolg op de Weerter Routekaart Energietransitie die 9 juli door de raad is vastgesteld. Net zoals de routekaart heeft het actieplan een dynamisch karakter. Dit komt tot uitdrukking door de verschillende varianten die zijn voorgesteld.

Jaarlijks wordt het plan in samenspraak met de raad geëvalueerd en herzien d.m.v. reflectieve monitoring. Er wordt gehandeld op korte termijn en gestuurd naar het eindpunt op lange termijn. Weert is gestart en blijft alert op ontwikkelingen die kunnen leiden tot wijzigingen. De raad houdt de regie en wordt jaarlijks in de gelegenheid gesteld de route te wijzigen.

Het besef leeft dat de energietransitie niet geforceerd wordt uitgevoerd omdat het is opgelegd, maar dat het een middel is om Weert “eerlijker”, “kansrijk” en “groener” te maken.